GençTürk
Sanat ve fikir gazetesi 20 Şubat Cuma günü zengin mündericatla çıkıyor

AKŞAM

SÜMERBANK SANAYİ
istiklalinin anahtarıdır
İstihsal davamıza yardım etmek istiyorsan paranı Sümerbank'a yatır (2298)

Sene 24 — No. 8374 — Fiatı her yerde 5 kuruş CUMARTESİ 14 Şubat 1942 Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Singapur'da muharebe devam ediyor

İngilizler kenar mahallelerde bilhassa şark kısmında büyük mukavemet gösteriyorlar

Tokyo 13 (A.A.) — Singapurdan bildiriliyor: Japon kuvvetleri, saat 10 danberi şehrin banliyösünde şimal batıda Singapur ipodromu karşısında bulunmaktadır. Düşman şiddetli mukavemet etmektedir.

Tokyo 13 (A.A.) — Son alınan haberlere göre, Singapurdaki düşman kuvvetlerini kuşatmakla meşgul Japon kıtaları, yarış alanının batı cenup kısmına ulaşmışlardır. Japon işgali bu suretle Bukit - Temahtan cenup sahiline kadar yayılmaktadır.

Singapur 13 (A.A.) — Resmî tebliğ: Düşman batıda ciddî surette tazyikine devam ediyor. Düşman tayyareleri pike hücumlarile ileri hatlarımızı ve şehri şiddetle bombalıyor. Çarpışmalar her an artıyor.

Şimdi, Anomokyo, Maçriçi, Pasir, Penbang kasabaları civarında bir muharebe cereyan etmektedir.

Tokyo 13 (A.A.) — Bu sabah gelen haberlere göre Singapur şehrinde sokak muharebeleri, cumartesi günü de devam etmiştir. Düşmanın şiddetli mukavemetine rağmen Japon kıtaları demiryollarını işgal ederek ilerliyorlar.

Tokyo 13 (A.A.) — İmparatorluk umumî karargâhı tebliği: Japon kara ve hava kuvvetleri, Singapur şehrinin şimal batısında 6-7 kilometre mesafede su depoları etrafında şiddetli taarruzlar yapmaktadır.

Japon hava kuvvetleri devamlı dalgalar halinde, limandan ayrılmağa hazır harp ve yük gemilerine taarruz etmektedir. Asker yüklü 10 bin tonilâtoluk büyük bir gemi ile 2 bin tonilâtoluk diğer bir gemi yakılmıştır. 1000 ilâ 7000 tonilâtoluk diğer dokuz gemiye bombalar düşmüştü.. Japon hava kuvvetleri hiç bir zarara uğramamıştır.

Singapurdan sonra Japon hedefi

Japon harekâtı hakkında radyo gazetesinin bir mütaleası

Ankara 13 (Radyo gazetesi) — Singapurun düşmediği, Tokyodan gelen haberlerden de anlaşılmaktadır. Fakat Japonlar durmadan takviye kuvveti aldıklarından Singapurun düşmesi yakın görülmektedir. Japon Başvekilinin söyliyeceği nutukta, Uzak Doğu nizamının kurulduğunu bildireceği haber verilmektedir. Mihverciler ilkbahar taarruzundan çok ümidlidirler. Mihver ümidleri, Britanya imparatorluğunun ansızın yıkılması etrafında toplanmaktadır.

Singapurdan sonra Japon harekâtı ne olabilir? Şimdi bunu inceliyelim:

1 — Singapurun emniyetini sağlamlamak için Sumatra adasını ele geçirmek.

2 — Cavayı ve Doğuya doğru sıralanan adaları almak.

3 — Avustralyayı işgal etmek,

4 — Birmanyadan sonra büyük bir Hind seferi yapmak.

5 — Mançuko üzerinden Sibiryadaki Rus ordularına saldırmak ve Almanya ile beraber Rusları mağlûp etmek,

6 — Çin orduları üzerinde büyük bir hareket yaparak Çin ordularını ortadan kaldırmak.

Bütün bu hareketler büyük davalardır. Avustralyayı işgal etmek için çok büyük ordu ve hava kuvvetlerine ihtiyaç vardır. Gerçi Japonlar böyle büyük bir kuvvete malik iseler de kuvvetlerini dağıtmış bulunmaktadırlar. Bu vaziyet karşısında Avustralya için büyük bir kuvvet ayırmalarına imkân yok gibidir. Bu ihtimal çok zayıf olarak mütalea edilebilir. Hind seferi de bunun gibidir.

Sibiryaya gelince: Bu da birçok bakımlardan şimdilik Japonların aleyhine olur. Japonya için asıl büyük dava Çin davasıdır. Bunu halletmeden daha büyük davalara girmeleri aleyhlerine neticeler verebilir. Çin işinin kolay olmıyacağını da dört buçuk senedir devam eden harp göstermiştir.

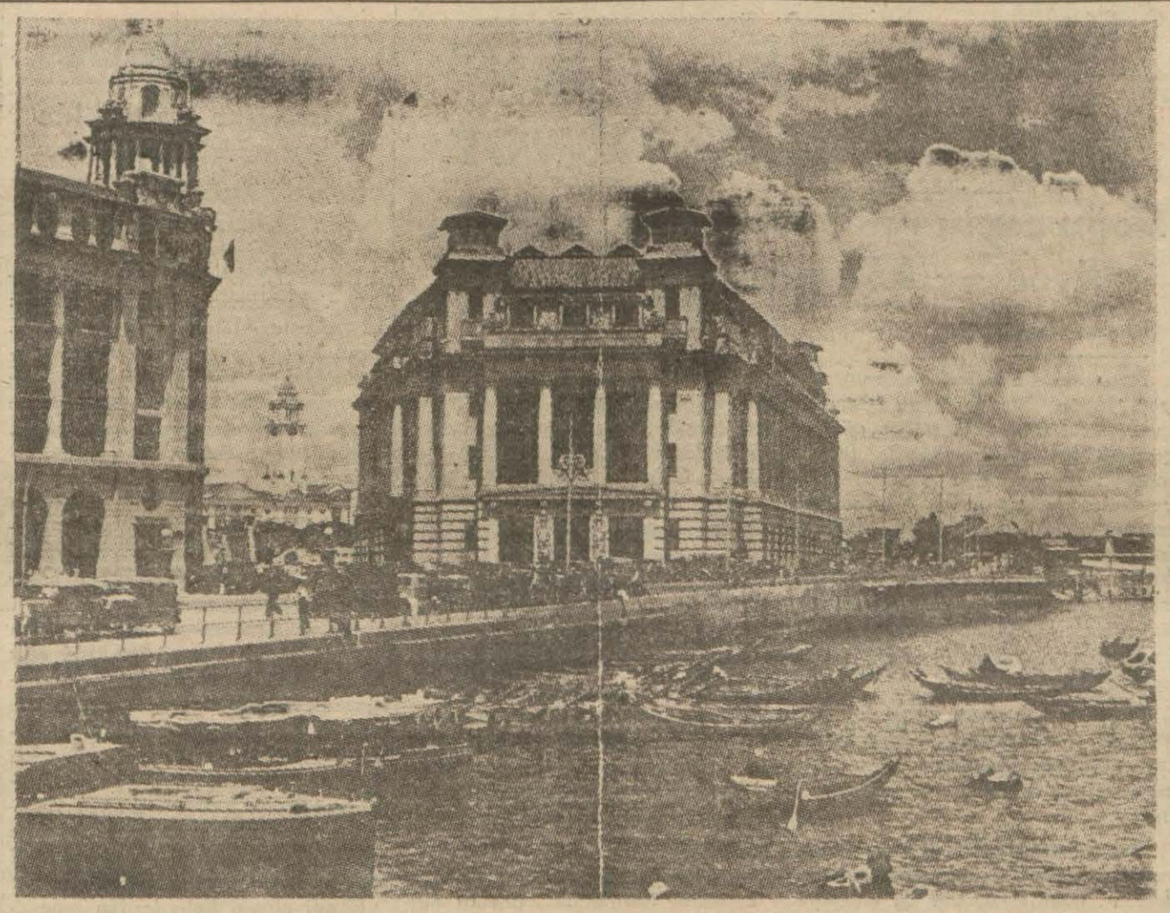

İçinde kanlı muharebeler olan Singapurda liman kısmı ve posta binası

Manifatura eşyası

İthal edilen manifatura eşyaları İstanbul birlik merkezi tarafından şehirlere taksim edilecek ve satışlar valiliklerin kontrolu altında yapılacak

Ankara 13 (Telefonla) — Manifatura birliklerinin mümessillerinden mürekkep bir heyet birkaç gündenberi Ticaret Vekâleti ile yaptığı görüşmelerini bitirerek şehrimizden ayrılmıştır. Vekâletle birlik mümessillerinin mutabık kaldığı veçhile ithalâtçı manifatura birliklerinin merkezi İstanbul olacaktır. İstanbuldaki birlikler merkezi ithal edilen manifatura eşyalarını nüfus, iklim ve iştira kabiliyetini nazarı itibara alarak memlekete mütesaviyen taksim edecektir.

Tesbit edilen esasa nazaran ithal edilen manifatura eşyasının yüzde 2 si şehirlere, yüzde 1 i de köylere tahsis edilecektir. Manifatura eşyası doğrudan doğruya valiliklerin kontrolu altında halka sattırılacaktır.

Balık tutum ve satışı inhisara alınmıyacak

Münakalât Vekili beyanatta bulunarak, son zamanlarda nakıl işlerinde görülen gecikme sebeplerini anlattı

Deniz ve kara nakil vasıtaları arasında işbirliği yapılacak

Ankara 13 (Telefonla) — Münakalât Vekili amiral Fahri Engin muhtelif meseleler hakkında gazetemize beyanatta bulunmuştur. Son haftalar zarfında deniz ve kara münakale işlerimizin karşılaştığı güçlüklere ve nakliyatta görülen tehhürlerinin izalesi çarelerine temas eden Vekil, ithalât ve ihracatımızdan büyük bir kısmının cenup vilâyetlerinde temerküz ettiğini söylemiş ve:

«Tamamen yeni ve memleketimiz için ehemmiyeti gittikçe artan Basra yolunun yükü de hatlarımızın omzundadır. İthalât ve ihracatın ehemmiyeti karşısında bu hatta bir çok vagon tahsis etmek mecburiyetinde kaldık. Diğer taraftan deniz yolu ile yapılan nakliyattan bir çoğu da kara yolu ile temin olunmaktadır. Meselâ Zonguldak kömür havzamızın istihsalinin üçte birini şimendiferlerimiz nakliyor. Bu nakliyata diğer madden cevheri ve evvelce kısmen deniz yolu ile yapılan hayvan nakliyatımızı da ilâve ederseniz işlerimizin ne kadar çoğaldığı kolaylıkla anlaşılır. 1 birincikânundan 15 ikincikânuna kadar bir ay içinde Şark vilâyetlerinden yalnız şimendiferler 50 bin hayvan naklettik. Harp dolayısile hariçten istediğimiz kadar vagon ve lokomotif ithal edemeyişimiz de nakliyata tehhüre sebebiyet vermektedir. Maamafih gerek Almanya, gerek İngiltereden vagon ve lokomotif gelmiştir, bir kısmı da yoldadır.

(Devamı sahife 2 sütun 6 da)

B. Hitler - Quisling mülâkatı

Bir Norveç lejyonunun Murmansk'da muharebeye iştiraki bekleniyor

Stokholm 13 (A.A.) — İsveç gazetelerinin Berlin muhabirleri Quisling ile Hitler arasında ilk mülâkatın bu gün yapılacağını zannetmektedirler.

Quisling yarın Göringin misafiri olacak ve bundan sonra şerefine verilecek bir suvarede hazır bulunacaktır.

Pazar sabahı Quisling Osloya gidecektir. Alman mahfillerinde bugün veya yarın neşredilecek olan resmi tebliğe intizaren şimdiki görüşmeler hakkında pek ihtiyatlı davranılmaktadır.

Stokholm Tidningen gazetesinin Berlin muhabiri Bolşevizme karşı teşkil edilecek bir Norveç lejyonunun Murmansk cephesindeki muharebelere iştirak etmesi beklenmekte olduğunu yazmaktadır.

Antonesko - Hitler

Führerin umumî karargâhı 13 (A.A.) — Mareşal Antonesko, Führer'i umumî karargâhında ziyaret etmiştir. Mülâkat, siyasi ve askeri durum etrafında geçmiştir.

Japonlar Celebes adasına yeniden asker çıkardılar

Vichy 14 (A.A.) — O. F. I.: Japonlar Felemenk Hindistanında Celebes adasında Macasasr'ın şimaline yeniden asker çıkarmışlardır.

Fidelio operası

Cümhurreisi temsilde bulundu, operayı hazırlıyanları ve artistleri tebrik etti

Ankara 13 (Telefonla) — Devlet Konservatuarı talebeleri bu akşam Halkevinde Fidelio operasını büyük bir muvaffakiyetle temsil etmişlerdir. Reisicümhur İsmet İnönü, yanlarında refikaları olduğu halde, Halkevine gelmiş ve temsili seyretmişlerdir. Büyük Millet Meclisi reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Doktor Refik Saydam, Maarif Vekili Hasan Âli - Yücel, Sefaretler erkânı ve bir çok tanınmış zevat temsilde hazır bulunmuşlardır.

Ankara 14 (Telefonla) — Halkevi tiyatrosunda dün akşam temsil edilen Fidelio operası büyük muvaffakıyet kazanmıştır. Bütün seyircilerin hayranlıklarını heyecanla ifade etmekten kendilerini alamadıkları bu temsilin en büyük şerefi büyük Cümhurresimizin takdir ve iltifatları olmuştur. Temsil sonunda Cümhurreisi, Pretoriüs, Ebert ve Fidelio'yu müzik üzerine Türkçeye çeviren Konservatuar öğretmenlerinden Necip Kâzım Akses ve Ulvi Kemal Erkin'le birlikte solistleri ve bu temsilde rolü olan bütün gençleri kabul ile her birine ayrı ayrı iltifat etmiş ve aşağıdaki kıymetli sözlerle takdir ve teşviklerini bildirmiştir:

«İyi çalışmışsınız, iyi hazırlanmışsınız. Çok muvaffak oldunuz. Hepimizin takdirleri mükâfatınızdır. Sözlerimi arkadaşlarınıza ayrı ayrı söyleyiniz. Tebrik ederim. Her işi olmuş bitmiş telâkki etmiyeceksiniz. Daima daha çok, daha iyi çalışmak lâzımgeldiğini unutmıyacaksınız. Çok memnun olduk, Hep böyle çalışınız.»

Millî Şef, temsil bittikten sonra heyecanlı tezahüratla uğurlanmıştır.

Libya'da

Rommel ordusunun taarruza geçmesi bekleniyor

Londra 13 (A.A.) — Libyadaki durum, değişmemişse de Rommel'in yakında taarruza geçmesi bekleniyor. İngiliz tayyarelerinin Libyadaki hareket alanlarında görünür üstünlüğü devam ediyor.

Kahire 13 (A.A.) — İngiliz Orta Şark tebliği:

Umumî vaziyette kayda değer bir değişiklik olmamıştır. Keşif kollarımız Tmiminin cenup bölgesinde ve Melikiye doğru yeniden faaliyet göstermişlerdir.

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Singapur'da elan döğüşüyorlar

Vichy, valinin evinin Japonların eline geçtiğini bildiriyor

Londra 14 (A.A.) — (B.B.C.) Singapur'da İngiliz kuvvetlerinin kendilerinden çok üstün bir kuvvette muharebesinin altıncı günü şiddetli çarpışmalar devam etmiştir.

Singapur radyosu bu sabah mukavemetin elân devam ettiğini bildirmiştir. Radyo dün öğleden sonra şu neşriyatta bulunmuştur:

«Singapur harbi Japonların ümid ettikleri gibi cereyan etmiyor. Tokyo bile devamlı top ateşiyle karşılaşan zorlu İngiliz mukavemetinden bahsediyor. Top ateşi çok şiddetlidir. Yalnız bir noktada saatte 400 mermi atılmıştır.»

Reuter ajasının muhabiri Singapur'dan şunu bildiriyor: Britanya mevzileri tesbit edilmiştir. Muharebe, şehrin hemen yanında yer almasına rağmen devam ediyor. İngilizler tarafından şehrin şimali garbisinde yapılan bir hücumda bazı muvaffakıyetler elde edilmiştir.

Vichy 14 (A.A.) — Japonlar Singapur şehrinde ve adasında mukavemet merkezlerini kırmağa çalışıyor. Kalede Japonlar valinin evini işgal etmişlerdir.

Times'in bir makalesi

Londra 14 (A.A.) — Times gazetesi Singapur hakkında yazdığı bir makalede diyor ki: «Denizde de hâkimiyeti kazanmalıyız. Bizi bugünkü vaziyete bir deniz felâketinin sevkettiğini unutmıyalım.»

Mı. Şang Kay Şek

Hind - Afgan hudutlarını ziyaret etti

Londra 14 (A.A.) — (BB.C.) Mareşal Şang Kay Şek dün Hindistan'ın şimali şarki hududlarını gezmiştir. Efgan hududundaki Hayber geçidinde kabile reisleri tarafından karşılanmıştır.

Amerika radyo sanayii silâh yapacak

Londra 14 (A.A.) — B. B. C.: Amerika harp istihsalât dairesi radyo imalât sanayiine 4 ay içinde bu sanayii silâh istihsaline elverşli şekle çevirmelerini emretmiştir.

Portekiz Başvekili Portekize döndü

Madrid 14 (A.A.) — Portekiz Başvekili B. Salazar otomobille Portekize dönmüştür. İki memleket gazeteleri görüşmeden şevkle bahsediyor.

Alman gemileri Heligolan'da

Douvres boğazını geçebilmeleri İngilterede hoşnutsuzluk uyandırdı

Londra 14 (A.A.) — (B. B. C.) Scharnhorst, Gneizenau ve Prinz Eugen Alman harp gemilerinin 6 torpil, birçok bomba isabeti adıktan sonra Heligoland'a vasıl oldukları anlaşılmıştır. Bu gemiler iptida Manş denizinde 28 mil süratle giderken sonra süratleri 18 mile inmiştir.

Bu muharebede hiç bir İngiliz vapuru kaybedilmemiştir. Gazeteler bu sabah muhriplerin yiğitliklerini medih ediyorlar. Maamafih Alman gemilerinin Douvres boğazını geçmeleri hayli hoşnudsuzluğu mucip olmuştur. Alman gemileri sis ve kalın bulut tabakası tarafından himaye edilmiştir. Sahillerdeki tayyare meydanlarından uçan avcılar da gemileri himaye etmişlerdir. Almanların bundan dolayı gemilerini Manş denizinin dar sularında tehlikeye sokmağa karar verdikleri anlaşılıyor.

Birmanya'da Japon tazyiki arttı

Kamyonlarla Çin askeri nakledliyor

Londra 14 (A.A.) — (B.B.C.) Birmanya'da Japon tazyiki artıyor. Paan mıntakasında muharebe yeniden şiddetlenmiştir. Bu cephede vaziyet karanlıktır. Birmanya'ya çok mıkdarda Çin kıtaları geliyor. En son gelenler arasında Çin - Japon harbinin ilk günündenberi çarpışan emekdarlar vardır.

Öğrenildiğine göre Şang Kay Şek, Hindistan'a giderken Çin askerinin nakline aid teferrüatı görüşmek üzere Birmanya'da bir müddet kalmıştır.

Vichy 14 (AA.) — (Ofi) Birmanya'da muharebe şiddetlenmiştir. Japonlar Salven nehrini geçtikten sonra İngiliz cephesi sarsılmıştır. İngilizlerin Sittang boyunca mukavemete hazırlandıkları anlaşılmıştır. Birmanya'ya kamyonlarla Çin kuvveti geliyor.

Sovyet tebliği

Londra 14 (Radyo 7,15) — Gece yarısı Moskova'da neşredilen Sovyet tebliği: Rus kıtaları ileri hareketine devam ediyor. Düşmanın bazı kesimlerde mukabil hücumları ağır zayiatla tardedilmiştir.

B. Göbels'in makalesi

Berlin 14 (A.A.) — B. Göbels bir makale neşrederek doğu cephesindeki güç günlerin artık nihayet bulduğunu bildiriyor.

— Allah bağışlasın, çok kanısıcak kızınız var hemşire!..
— Öyledir teyzesi!.. Kaloriferli bir apartıman kiracısı erkek için bulunmaz bir hayat arkadaşı olabilir!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

Alman tebliği

Berlin 13 (A.A.) — Alman orduları başkomutanlığının tebliği:

Doğuda, düşman yeniden birçok noktalarda taarruzlarını tekrarlamış, kanlı ve ağır zayiatla püskürtülmüştür. Donetz cephesinde taarruzumuz bize yeni topraklar kazandırmıştır. Düşmanın buradaki mukavemeti kırılmıştır. Kırım doğusunda hava kuvvetlerimiz bombalarla büyük bir deniz taşıtını hasara uğratmışlardır.

İngiltere cenup kıyısı üzerinde kısa irtifadan uçarak hareket yapan savaş tayyarelerimiz ağır çapta bombalarla liman tesislerine ve hava alanlarına taarruzlar yapmışlardır.

Afrika şimalinde her iki tarafta keşif faaliyetleri olmuştur. Gündüz ve gece taarruzları yapan Alman savaş ve pike tayyareleri Tobruk limanındaki mühim tesisleri bombalamış ve ateşe vermişlerdir. Bu limandaki askeri tesisler tam isabetlerle savaş dışında bırakılmıştır. Marmarika'da hava alanlarındaki İngiliz tayyareleri yerde tahrip edilmiş veya hasara uğratılmıştır. Buradaki hava savaşlarında düşman beş tayyare kaybetmiştir.

Savaş tayyarelerimiz tarafından yapılan taarruzlar esnasında Malta adasındaki hava ve deniz üsleri bombalanmış ve av tayyarelerimiz iki düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Felemenk Hindistanında

Makassar'da liman mahallesi hâlâ yanıyor

Batavia 13 (A.A.) — Cuma günü neşredilen Hollanda tebliği: Makassardan gelen telgraf raporları Japonların Balangniyapada karaya çıktıklarına dair bundan evvel verilen haberin doğru olmadığını göstermektedir. Son alınan raporlara göre yapılan geniş ölçüde tahribatın neticesinde Makassar liman mahallesi dün akşam hâlâ yanmakta idi. Bu tahribat ve Celebesin cenubunda yapılan tahribat dolayısile düşman burada işine yarayacak bir şey bulamıyacaktır.

Hollanda Hindistanı takım adalarının diğer harp sahnelerinden yeni bir rapor alınamamıştır. Düşmanın faaliyeti bilhassa dış eyaletler üzerinde yaptığı keşiflere inhisar etmektedir.

Deniz kayıpları

Londra 13 (A.A.) — İngilterenin tek başına kaldığını harbin ilk devresindeki deniz kayıpları şöyle hülâsa ediliyor: İngilizler 3 ü tayyare gemisi olmak üzere 5 saffıharp gemisi, 13 kruvazör ve 58 torpido muhribi, Alman ve İtalyanlar 3 saffıharp gemisi, 11 kruvazör ve 48 torpido muhribi.

İngiliz kabinesi

Daily Maily, esaslı değişiklik yapılmasını istiyor

Londra 13 (A.A.) — Daily Mail gazetesi başyazısında, M. Churchill'i kabinesinde esaslı tadilât meydana getirmesi için kendisine yapılan tavsiyeleri kabule davet etmekte ve şöyle demektedir.

«Nezaretsiz olarak dört, beş veya altı kişiden mürekkep ve her meselede katî karar verebilecek ve yüksek hakemlik yapabilecek şahsiyetlerden mürekkep bir kabine kurmak lâzımdır. Nezaretlerin başında bulunan nazırlar bu kararları tatbike mecbur tutulmalı ve nazırlardan biri zaaf gösterecek olursa parti telâkkilerine bakılmaksızın iş başından uzaklaştırılmalıdır. Memlekette bu değişikliklerin M. Churchill'in itibarından bir şey kaybetmeksizin yapılabileceği kanaat ve intibaı vardır. Her halde, memleketin en büyük temennisi, bu ağır tecrübe devirlerinde M. Churchill'in çok kıymetli olan büyük vasıflarından istifade edebilmektir.»

Amerika, eski Romanya kralını istemiyor

Vaşington 13 (A.A.) — Hariciye müsteşarı Sumner Welles, bir hür Rumen hükûmeti tesisi tasavvurunda bulunan eski Romanya Kralı Karol'un Birleşik Amerikaya girmesine Amerika hükûmetinin muarız olduğunu bugün söylemiştir. Kral Karol, şimdi Mm. Lupesko ile beraber Meksikada bulunmaktadır.

Romanyada hoşnutsuzluk varmış

Harbin neticesi hakkında korku ve kaygı hüküm sürüyormuş

Nevyork 13 (A.A.) — Britanova: Boston'da çıkan C.S.M. gazetesi yazıyor: Lizbon muhabirimiz harbin neticesi hakkında Romanyada izhar edilen korku ve Romanya hükûmetinin takip ettiği Alman siyasetinin halkta bıraktığı fena intiba hakkında reddedilemez deliller elde etmiştir. Muhabirimiz evvelce Rumen ordusu Başkumandanı olan İyon Antonesco'ya eski Başvekil Doktor Julyu Maniu tarafından gönderilen bir muhtırayı gözden geçirmek fırsatını bulmuştur. Geçen 19 Sonkânun tarihini taşıyan bu muhtırada Alman muzafferiyetinden ve Hitlerin harbe iştirakinden dolayı Romanyayı mükâfatlandırmak arzusundan şüphe edilmektedir. Rumen parlâmentosunda en mühim grupu teşkil eden Rumen köylü partisinin taleplerinin ihmal edileceğinden şüphe edilmektedir. Muhtırada şöyle denilmektedir:

«Memleketimiz yavaş yavaş kanını kaybetmektedir. Bu hal 1942 senesinde daha vahimleşecektir. Şimdiye kadar yaptığımız hadden aşırı fedakârlıklar halkın hoşnutsuzluğunu muci olmuştur. İki büyük tehlike karşısındayız: Macaristan ve Rusya. Esasen tahrip edilmiş olduğu iddia edilen Rus ordusunun Romanyanın yardımı olmaksızın Almanya tarafından imha edileceğine kani değilseniz Almanyanın son zaferi kazanacağına daha uzun müddet inanamazsınız. Bu takdirde Rumen ordusunun Dinyesterin öbür tarafında muharebeye girişmesi beyhudedir.

Hudutların her iki tarafında düşmanlarımız olduğunu unutmayınız. Macaristan Transilvanya ve Banat'tan geri kalan toprakları zaptedeceğini açıkça söylüyor. Bu sebeple Transilvanyayı geri almak için elimizin altında kuvvetli bir ordu bulundurmalıyız.

Macaristanın Viyana muahedesini imzası sırasında eline geçirmeğe muvaffak olduklarını geri vermek istemiyeceği aşikârdır. Fakat büyük Britanya ile Amerika muzaffer oldukları takdirde Romanyanın vaziyeti ne olacaktır? Birleşik Amerikaya harp ilânı etmekle Romanya halkın arzusuna tamamile aykırı bir karar vermiştir. Şimdiki şartlar altında harbin devamı memleketi tamamile bitkin bir hale getirecek ve Romanya Macar tehlikesini karşılayamıyacaktır.

Yapağılar

Beyanname verme müddeti 24 şubata kadar uzatıldı

Ankara 13 (Telefonla) — İktısad Vekâleti, hükûmetçe el konan yapağılara dair beyanname verilmesi müddetini 15 gün daha uzatmıştır.

Ellerinde yapağı bulunup da 24 şubat 942 günü akşamına kadar beyannamelerini vermemiş olanlar hakkında Millî Korunma Kanunu hükümleri dairesinde cezaî takibat yapılacağı gibi bu kanunun arama ve müsadere hakkındaki hükümleri de tatbik edilecektir.

Beyannameler Ziraat bankası şube veya ajansına, bunların bulunmadığı yerlerde de mahallin en büyük mülkiye âmirine verilecektir.

İzmir mebusu doktor Mustafa Bengisu vefat etti

İzmir 13 (Telefonla) — Çanakkale parti müfettişi olan Ödemişli İzmir mebusu doktor Mustafa Bengisu kısa bir rahatsızlığı müteakip Çanakkalede ölmüş ve cenazesi bu akşam İzmire getirilmiştir. Cenaze yarın sabah Ödemişe götürülerek orada defnedilecektir.

Bir amele uykudaki arkadaşını öldürdü

İzmir 13 (Telefonla) — Kuşadasında Selçuk nahiyesinde yol inşasında çalışan amele Kayserili Salih Can gece yatağında uyumakta olan arkadaşı amele Halil Akgeceyi demir tokmakla başını ezerek öldürmüştür. Sebep belli değildir. Katil kaçmıştır, aranıyor.

Harp vaziyeti

Singapur'da göğüs göğüse çarpışılıyor

Doğu cephesinde muharebeler devam ediyor — Libya'da durgunluk var

Uzak doğuda:

Singapurda muharebe devam ediyor. Japon Domei ajansı şehrin şimali garbî kısmında göğüs göğüse çarpışıldığını bildirmektedir. İngiliz menbalarından gelen haberlere göre muharebeler şehre 2 kilometre uzakta oluyor. İngiliz kuvvetlerinin burada mukavemeti kabil olduğu kadar uzatmak istedikleri anlaşılmaktadır. Bunun başlıca sebebi bir kısım askerle malzemenin Felemenk Hindistanına nakledilmesini temin eylemektir.

Japonlar limanda yüklü bir çok vapurlar bulunduğunu, fakat Japon tayyarelerinin bunların limandan çıkmalarına meydan vermediklerini bildiriyorlar.

Birmanyada İngilizler Japon taarruzunu tardettiklerini bildiriyorlar. Japon menbalarından bu cepheye dair yeni bir haber yoktur. Filipin adalarında Japonlar yeni bir taarruz için hazırlık yapıyorlar.

Felemenk Hindistanında Borneoda Japon kıtaları bu adanın cenubundaki Banjermasın limanı önüne varmışlardır. Bu liman Cava adasında Surabaya üssünün karşısına geliyor. Celebes adasında da Japon harekâtı devam ediyor.

Doğu cephesi:

Sovyet kuvvetleri cephenin muhtelif noktalarında taarruzlarına devam etmiştir. Alman tebliği bu taarruzların ağır zayiatla püskürtüldüğünü, Doneç cephesinde Almanların taarruz ederek yeniden toprak kazandığını bildirmektedir. Rus tebliği ise Almanların şiddetli mukavemetine rağmen bazı meskûn yerlerin geri alındığını haber veriyor.

Libyada:

Libyada durgunluk devam ediyor. Son 24 saat zarfında yalnız keşif faaliyeti olmuştur.

Çifçiye kredi yüzde 50 nisbetinde arttırıldı

Ziraat Vekili, çifçiye verilecek tohum, avans ve primler hakkında alâkadarlara mühim bir tamim gönderdi

Faizler de yüzde 8 bucuktan 6 ya indirildi

Ankara 13 — Ziraat Vekili B. Muhlis Erkmen, yazlık ekimin iki katına çıkarılması hakkında valiliklere ve kaymakamlıklara, nahiye müdürlüklerine ve bütün ziraat teşkilâtına mühim bir tamim göndermiştir. Bu tamimde tohumlukların dağıtılması, tedariki, çiftçiye avans, istihsal kredisi ve prim verilmesi açık bir lisanla izah edilmekte, avans olarak verilen tohumlukların geri alınması şekli, Ziraat Bankasının göstereceği kolaylıklar anlatılmakta ve çiftçinin dolduracağı cetvellerin de bastırılarak posta ile gönderildiği bildirilmektedir.

Bu tamimden anlaşıldığına göre mısır, akdarı, kum darı ve patates istihsali iki katına çıkarılacaktır. İlk plânda mısır ekimine önem verilecektir. İki kattan da fazla ekim yapılması mümkün görülen yerler tohum isterlerse bunlar hemen gönderilecektir.

Tohumluklar hasad zamanı aynen geri alınmak üzere çiftçiye avans olarak verilecektir. Tohum istek cetvelleri vilâyetlerde valilere, kazalarda da kaymakamlara sunulacaktır. Vali ve kaymakamlar, bu cetvelleri tedkik edip verebilecekleri tohumluk veya avans miktarlarını yazdırarak Ziraat Bankasına verecekler, Ziraat Bankaları da tohum alacaklara imzalattıktan veya mühürlettikten sonra herkesin tohumluklarını vereceklerdir. Toprak Mahsulleri Ofisi teşkilâtı bulunan yerlerde mısır tohumlukları için Ofis ile işbirliği yapılacaktır. Patates ekenlere en az 1 dekar olmak üzere dekar başına iki lira prim verilecek ve bu primler geri alınmıyacaktır.

Çiftçiye avans olarak verilen mısır, darı, patates tohumlukları ve tohumluk tedarik etmek için verilen para avansları mahsul zamanı aynen, yani mahsul olarak geri alınacaktır. Bunun için tohumluk ve tohumluk avansı dağıtıldıktan sonra Ziraat Bankasınca tohumluk veya tohumluk bedeline karşı avans olarak çiftçilere verilen para mukabili alınan beyannameler makbuz mukabilinde mahallî Ofise verilecek ve Ofisler bu cetvellerde yazılı tohumlukları mahsul zamanında borçlulardan tahsil ederek bedelini Ziraat Bankasına ödeyeceklerdir. Elde edilecek mahsulden aile ihtiyacı ve tohumluk çıkarıldıktan sonra fazlası 157 ve 245 sayılı kararnamelere göre Devletçe tayin edilecek fiat üzerinden Ofisçe satın alınacaktır.

Kolaylıklar

Çiftçilere verilecek 500 liraya kadar kredilerden alınacak faiz 1/1/1942 tarihinden itibaren yüzde 8 buçuktan yüzde 6 ya indirilmiştir.

Çiftçiye ayrılan kredi miktarı 1/1/1942 den itibaren daha yüzde 50 artırılmıştır.

Banka ile muamelesi dürüst olanlara ve bilhassa nadası olanlara borçlu olsalar dahi çevirme kredisi verilecektir.

Otomobil lâstiği

İaşe müdürlüğünden ucuzca alıp 1600 liraya satanlar yakalandı

İzmir 13 (Telefonla) — İaşe müdürlüğü tarafından ucuzca kendisine verilen iki otomobil lâstiğini 1600 liraya Milâslı Mustafa Karadeveye satan nakliyat işleri ile meşgul Cemal Kalfaoğlu ile komisyoncu Edmon Mısır, Bekir Sıtkı ve Kalfaoğlu ticarethanesi sahibi Antuvan zabıtaca yakalanarak mahkemeye verildiler ve tevkif edildiler.

Kaput bezi satışında ihtikâr suçundan 72 yaşında Nesim ve dükkânında bulunan mühim miktarda pirinç, bulgur ve mercimeği satmıyarak Millî Korunma kanununa aykırı hareket eden Alsancakta bakkal Mustafa adliyeye verilmişlerdir.

Belediye geliri

Muhtelit encümen çalışmasına devam ediyor

Umumî Meclis muhtelit encümeni dün akşam da Vali ve Belediye reisi doktor Lûtfi Kırdarın reisliği altında toplanmış ve geç vakte kadar meşgul olmuştur.

Encümen, Belediyenin mutelif gelir kaynakları üzerinde incelemeler yapmış ve mayıs 942 sonuna kadar yürürlükte kalacak olan 941 malî yılı bütçesinde tevazün temin etmek üzere çalışmalarına devam etmiştir.

İzmir musevîleri 800 çuval un istiyorlar

İzmir 13 (Telefonla) — İzmirdeki museviler için, hamursuz bayramı münasebetile, 800 çuval un istenmiştir. Vilâyet iaşe müdürlüğü bu mü...

Manş denizindeki muharebe

Almanlar bir torpido batırdıklarını, bir torpidoyu yaktıklarını bildiriyorlar

Berlin 13 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği: 12 Şubatta Alman deniz kuvvetleri tarafından yapılan hareketler esnasında Manş denizinde ve şimal denizinin batısında İngiliz kuvvetleriyle bir çarpışma olmuştur. Sharnhorst, Gneisenau ve Prinz - Eugen muharebe gemilerinden mürekkep ve Koramiral Ciliax'in kumandasında bulunan bir filomuz şimdi gelen malûmata göre, bir İngiliz muhribini batırmış ve diğer bir düşman muhribini ateşe vermiştir.

Alman gemilerine taarruz eden mühim İngiliz hava teşkilleri ağır zayiatla püskürtülmüşlerdir. Bir Alman torpidosu bir bomba isabetiyle hafifçe sakatlanmıştır. Bir ileri karakol gemimiz kendine hücum eden tayyareyi düşürdükten sonra batmıştır. Deniz kuvvetlerimizin hareketi Başkomutan mareşal Sperrle idaresindeki mühim hava teşkilleri tarafından himaye edilmiştir.

Şimdi alınan haberlerden anlaşıldığına göre büyük bir kısmı Alman av tayyareleri tarafından olmak üzere düşman hava kuvvetleri 43 tayyare kaybetmişlerdir. Diğer düşman tayyareleri deniz kuvvetlerimizin ve tayyarelerimizin karşıkoyma ateşi ile düşürülmüştür. Bu şiddetli hava savaşlarında biz yalnız 7 tayyare kaybettik.

Reuter muhabiri ne diyor?

Londra 13 (A.A.) — Dün Pas de Calais'de yapılan deniz ve hava muharebesi hâdiselerini anlatan Reuter, bu muharebenin Dunkerque'denberi en mühim muharebe olduğunu söylemekte ve toplu halde tayyare birliklerile hafif harp gemilerinin refakatinde bulunan Alman gemilerinin torpil ve bombalarla yapılan cüzî hasardan başka hiç bir sakatlığa uğramadan Pas de Calais'yi geçtiklerini kaydetmektedir.

İsviçre gazetesinde Türkiye hakkındaki yazının muharriri

Ankara 13 (A.A.) — Gazette de Lausanne'den alınarak dünkü bültenlerimizde neşredilen makalenin tanınmış İsviçre gazetecilerinden M. Edmond Rossie'nin imzası altında çıktığını tasrih ederiz.

Edirnede odun fiati

Edirne (Akşam) — Son günlerde odun fiatlerinin nisbetsiz bir şekilde yükselmesi üzerine Fiat Murakabe komisyonu bugün toplanarak odun fiatlerini yeniden gözden geçirmiş ve meşe odununun çekisini (5) liraya, karaağacın çekisini de 3½ liraya satılmak üzere yeni fiat tesbit etmiştir.

İzmir su şirketi hükûmetçe satın alınıyor

İzmir 13 (Telefonla) — İzmir su şirketinin hükûmet tarafından satın alınması ve İzmir Belediyesine devri için burada Nafia Vekâletince yaptırılmakta olan tedkikler sona ermek üzeredir. Vekâlet şirketler dairesi reisi Emin İpekçi yakında Ankaraya dönecektir.

Paraya tamaan adam öldüren katil yakalandı

İzmir 13 (Telefonla) — Torbalıda Çakırbeyli köyünde 2137 lira parasına tama'an köy civarında tabanca kurşunile öldürülen ve başı taşla ezilen Süleyman Karaşel'in katili meydana çıkarılmıştır. Katil aynı köyden Osman Ünal'dır. Para evinde arandı ve karısı Zehranın koynunda bulundu. Karı koca her ikisi de yakalanarak adliyeye verildi.

Sahte memurlara karşı tedbir

Son zamanlarda bazı kimselerin kendilerine Fiat Murakabe memuru süsü vererek güya cürmü meşhut yapmak maksadile girdikleri mağaza ve müesseselerden muhtelif isteklerde bulundukları öğrenilmiştir.

İaşe müdürlüğü, ilk tahkikat ve cürmü meşhudu yaptıktan sonra zabıt tutmağa başlayan bütün murakabe memurlarının, sorulsun sorulmasın, hüviyetlerini göstermelerini mecburi kılmıştır.

Balık tutum ve satışı inhisara alınmıyacak

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Deniz nakliyatı

İşlerimizi ve istikbal plânlarımızı bugünün ve yarının ihtiyaçlarına göre tanzim ediyoruz. Gerek deniz, gerek kara nakliye vasıtalarımızı koordine etmeğe çalışıyoruz. Hangi mallarımızın denizden, hangi mallarımızın karadan nakledileceğini tesbit ediyoruz. Kara ve deniz vasıtalarımız arasında bir işbirliği hazırlıyoruz.

Deniz nakliye vasıtalarımızın çoğaltılması için her biri 350 tonluk 150 yelkenli geminin yapılması hakkındaki bazı müteşebbislerin müracaatı doğrudur. Türkiyede herkes istediği gemiyi yaptırtabilir. Bu gibi teknelerin miktarının artmasını şiddetle arzu ediyoruz. Yelkenli gemilerin seyri 510 numaralı kararname mucibince tamamile serbesttir. Diğer taraftan Vekâlet de kendi hesabına mavna gibi vesaiti nakliyenin miktarını arttırmağa çalışmaktadır. Vapurlardaki tahmil ve tahliye işlerinde vukua gelen teehhürler vesaitsizlik yüzünden ileri gelmektedir.»

Balık tutumu ve satışı inhisara alınmıyacak

Münakalât Vekili, balık tutum ve satışının inhisara alınacağı hakkındaki havadislere dair de şu cevabı vermiştir:

«Böyle bir inhisarı katiyen düşünmüyoruz. Balığın tutulması ve satılması daima serbes kalacaktır. İnhisar yoktur. Yalnız fazla istihsalin plânlaştırılması mevzuu bahistir. Meselâ bir çok limanlarımızda tutulan balıkların bazan denize döküldüğünü biliyorsunuz. Maksadımız bu balıkların saklanması için icabeden tertibatı almak ve balık konserveciliğini teşvik ederek balık sarfının taammümünü memlekete yaymaktır. Bu işi biz de bir çok memleketlerde ve bilhassa İtalyada derin incelemeler yaptırmış bulunuyoruz.»

Amiral Fahri Engin sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Memleket ziraat, ticaret ve sanayiinin gittikçe inkişaf edeceğini hiç bir zaman unutmuyoruz ve buna göre hazırlanıyoruz.»

Arjantin'de siklon

Buenos Aires 13 (A.A.) — Bahia - Blanka şehri bir Siklon neticesinde harap olmuştur. Bir ölü ve 50 kadar yaralı vardır. 20 ev yıkılmış ve belediye tiyatrosu da dahil olmak üzere 100 kadar evin çatıları uçmuştur.

Ekmek karnesine mukabil un

Ekmek karnelerine mukabil halka un verilmesine ilk defa olarak önümüzdeki pazartesi günü başlanacaktır. Bu suretle un tevziatı her haftanın muayyen bir gününde devam edecektir.

İzmirde bir kamyon devrildi, iki kişi yaralandı

İzmir 13 (Telefonla) — Karşıyakadan eşya yükü ile İzmire gelmekte olan bir kamyon Mersinli mevkiindeki virajda devrilmiş, şoför ve iki hamal ağır surette yaralanmıştır. Yaralılar hastahaneye kaldırıldılar.

Belediyeye varidat hakkında bir teklif

Tanınmış tiyatro artistlerinden Burhan Tepsi belediye riyasetine bir istida ile müracaat etmiştir. Sanatkâr bu istidasında İstanbul belediyesine senede bir milyon liralık gelir temin edecek bir proje bulduğunu bildirmektedir.

Burhan Tepsi, projenin tatbiki ile elde edilecek safi hasılatın yüzde onunun, on beş sene müddetle kendisine terkine muvafakat edildiği takdirde projesini belediye riyasetine bildirecektir.

Burhan Tepsinin teklifi tedkik ediliyor.

Nasıl yazmalı?

«Afacan» gazetesi ve okuması az halk için çıkan gazetelerden hemen hepsi, bazı imlâları sözde ahalinin seviyesine inmek için, değiştiriyorlar.

Meselâ «Japon» diyecek yerde «Capon» yazıyorlar.

Bu ve emsali değiştirmeler caiz değildir. Zira o haberi okuyup mâna çıkarabilecek insan Japon'u da anlar.

«Capon» yazmak, halkın doğruyu öğrenmesine mani olmaktan başka netice vermiyor.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Hayal kuvveti

Aşağıki suali sorsam, galiba ekseriyet cevabı yanlış verecek:

— Bir istasyon bekleme odası farzediniz. İçinde muhtelif seviyede insanlar oturup «vakit öldürmek» için uğraşıyor. Bunlardan ümmîler mi, yarı okumuşlar mı, münevverler mi daha çobuk sıkılır; çatlamağa, patlamağa başlar?

Eminim: «Evvelâ münevverlerin sabrı tükenir!» diyecekler çok olacaktır; amma, sanırım, yanlış hükmediyorlar. Benim tecrübem aksini gösterdi. Münevverlikle can sıkıntısı makûsen mütenasip.

Ümmî susuyor. Kafasını bir şeyle oyalıyamıyor: «Aman şu tren gelsin!» diye bekliyor. Başka bir mevzu onu işgal edemiyor. Yarı okumuş, çene çalarak, ara fasılalarda oflayor, poflayor. Bu vaziyette bedbaht olmıyan biricik insan münevver. Münevverin de, dimağında doğurmalar melekesine sahip olan fasilesi.

Tevfik Fikret, şöyle diyor:

Bir örümcek götürür Hakka beni

Demek, onu, yüzü duvara çevrilmiş bir cezalı çocuk gibi pis bir köşeye koysanız, orada salkım saçak asılı duran tozlu ağlara bakarak, kâinatın özüne kadar hayal kuvvetini uzatıverecek...

Ne mutlu bu derece derin, geniş ve yüksek derunî hayatı olana...

Fakat ekseriya o kadarına bile lüzum yok. Şu istasyon odasında insanların ve basit maddelerin zarflarile, zavahirile kendini oyalıyabilmek bile mümkün...

Tecrübe edelim:

Karşıda oturan köylünün heybesinden çıkardığı peynir... Hemen alâkadar olabilirsiniz... Buna «küflü peynir» diyorlar... Orta Anadoluda kilosu kırk kuruşa satılıyor... Halk seve seve yiyor... Tıpkı rokfor gibi... Fakat yağsız... Şayet biraz ıslah edilirse «Türk rokforu» halini alabilir...

İsterseniz:

— Bana ne?... Peynircilik mi edeceğim... -deyin...

Amma, belli olmaz efendim, belki edersin... Şimdiye kadar kaç kalıba, kaç maddî ve mânevî şekil ve şemaile girdin... Peynircilik de yapabilirsin...

— Mizacıma uygun değildir... Kârlı bile olsa, zevk duymam...

«İlâhi... - diye düşünmekte devam ediyorsunuz. - Yarınki mizacın, zevkin bugünkü müdür?... Netekim dünkü sen'in, bugünkü ile alâkası var mı?... İşte şurada, karşında altı tane kapalı kapı var... Bunlar, birdenbire açılsalar, içlerinden 1915, 1920, 1925, 30, 35, 40 tarihindeki sen'ler çıksa... Emin olabilirsin: Bunlar, belki şu peyniri yiyen köylü ile, şu avcı yelekli kasaba kabzımalile anlaşır, ahbap olurlar; kafadaş haline gelirler; fakat biribirlerile asla... Seninle gene asla... Onun için, azizim, nafile yere, peynircilik seni ilgilendirmez sanma... Pekâlâ günün birinde onu da yaparsın... Gözünü aç, dikkatli bak... Fakat ne o?... Herif, heybesini, torbasını topluyor... Yüzünde (Oh, çok şükür, kurtuldum!) gibi bir ifade var... Bir düdük de ötüyor... O da ne?... Ha sahi: tren geliyor!... Gitmek için toparlanmak lâzım... Adam, canım... Burası da pekâlâ iyiydi... Hoşça vakit geçiriyordum... Hattâ belki şu altı kapıdan çıkan altı Ben'i işlesek gerçi fazla kübik, fakat o nisbette de orijinal bir piyes mevzuu, hiç değilse bir hikâye, bir nuvel yazılabiliriz...»

Kafanın bu tarzda işliyebilmesi de, az çok mutlu...

İnsanın fennen müseccel beş hissi var. Altıncısını da arayıp dururlar. Meselâ, tartıyı sezme, adale vasıtasile olduğundan, o da beşten gayri imiş. Güvercinlerde radyo anteni gibi uzaktan mevkii farketme kabiliyeti varmış; postacılığı o sayede yaparlarmış. Karıncalarda yağmur yağacağını anlıyarak yuvalarına kapanmak hasleti mevcut. Bunlar, bizim samia, basıra, lâmise, şamme, zaikamızdan hariç şeyler. Ne kadar çalışsak, karıncalaşamıyoruz, güvercinleşemiyoruz, tabiatin onlara verdiği altıncı yedinci hislerle kendimizi zenginleştiremiyoruz... Amma, mânevî çabalamalarla, idmanlarla, ümmîlikten uzaklaşmakla, kafasını fanteziye jimnastik ettirmek suretile, insan oğlu, «hayal» diye bir meziyet sahibi olabiliyor. Bu da, göz kadar, kulak kadar, burun, deri ve dil kadar ehemmiyetli; zevk veren, fayda veren bir şey... Belki de klâsik beş hissin hepsinden daha hoş, daha mübarek...

Tatsız, tuzsuz bir dekor içinde görme, işitme, koklama, ilh sizi oyalıyamaz. Amma hayalin ankasına biner; karanlık kuyu diplerinden tabiatin yaratmadığı memleketler semalarında uçar, mesud olabilirsiniz...

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Umumî meclis

Üsküdar tramvaylarındaki evkaf hissesinin satın alınması kabul edildi

İstanbul Umumi Meclisi dün saat 15,30 da reis vekili B. Abdülkadir Karamürselin riyaseti altında toplanmıştır.

Geçen celsenin zabta okunarak kabul edildikten sonra ruznameye geçilmiştir. Belediyenin 937 ve 938 mali yılı bütçe harici idare hesapları hakkındaki tedkik hesap encümeni mazbatası kısa süren münakaşalardan sonra kabul edilmiştir.

Şehir tiyatrosu artistlerinin ücretli memur ve müstahdemler biriktirme ve yardım sandığı talimatnamesi mucibince terkettikleri paranın iadesi lâzım gelmiyeceğine dair kavanin encümeni mazbatası bazı münakaşalara sebep olmuştur. B. Fuad Fazlı Şehir tiyatrosu artist ve memurlarının belediye vazifesi görmediklerini binaenaleyh, belediye bütçesinden para almalarına rağmen belediye memuru addolunamıyacaklarını söylemiştir. Buna kavanin encümeni ve riyaset makamı namına cevaplar verilmiş ve nihayet mazbata ekseriyetle kabul olunmuştur.

Üsküdar - Kadıköy halk tramvayları Evkaf hissesinin alınması için tanzim olunan mukavele projesinin tasdiki hakkında kavanin encümeni mazbatası okunmuştur. Mazbatada kaydolunduğu şekilde Üsküdar - Kadıköy halk tramvaylarındaki 463 bin liralık vakıf hissesinin 15 senede faizsiz ve müsavi taksitlerle 200,000 liraya satın alınması kabul edilmiştir.

Müteakiben Kartal kazası dahilindeki (Ayazma suyu) mevkii isminin (Şifa suyu) olarak değiştirilmesi, ve Darüşşafaka için istimlâk edilecek arazi hakkında mülkiye encümenleri mazbatası okunarak kabul olunmuştur.

Müteakiben Umumi Meclis pazartesi günü toplanmak üzere dağılmıştır.

Tanışma çayı

Güzel Sanatlar Akademisi bugün Parkotel salonlarında saat 14 den 19 a kadar sürecek olan bir tanışma çayı tertip etmiştir.

Okuyucu mektupları

Hususî müesseselerde çalışanlar

Hükûmet memurların maaşlarına zam yaptı. Bu arada hususi müesseselerde çalışanların da maaşlarına zam yapılacağı ümid edildi. Halbuki böyle bir şey olmadı. Bu müesseselerin çoğu eskisinden çok fazla iş yapmaktadır. Çalışmaları yüzde üç dört yüz nisbetinde artmış, kazançları da o nisbette çoğalmıştır. Buralarda çalışan biz ve emsalimizi kim himaye edecek.

Pangaltı Ferid

Tiyatro tenkidi

Türk Tiyatrosu Tarihi Matinelerinde

ECELİ KAZA - EYVAH - VUSLAT

Türk Tiyatrosu Tarihi temsillerinin bu dördüncü ayı ilk tiyatro müelliflerimizden üçüne, Ebüzziya Tevfik Beye, Ahmet Mithat Efendiye ve Recai zade Ekrem Beye hasrolunmuş; sırasile «Eceli kaza», «Eyvah» ve «Vuslat» adlı eserleri temsil ediliyor.

Her üç eser de memleket davasını teşrih için yazılmıştır. «Eceli kaza» kan davasının manasızlığını anlatan, «Eyvah» iki evliliğin imkânsızlığını gösteren, «Vuslat» cariye alım satımının fenalığını hikâye eden tezli piyeslerdir. Tezli piyesler — bugünküler bile — sahnenin kayıt ve şartlarına pek boyun eğemediklerinden, bu bakımdan görülebilecek kusurlar üzerinde ısrara lüzum görmeden her biri ve müellifleri hakkında, hafızaları tazelemek üzere, biraz malûmat vereceğim:

«Eceli kaza» sı ile başta gelen Ebüzziya Tevfik Bey, Konya kazalarından Koçhisarlı Kâmil efendinin oğludur. 1849 da İstanbulda doğdu. Gençliğinde Şinasi ve Namık Kemal ile tanıştı. Yazı yazmağa başladı, Fransızca öğrendi, bir müddet de Avrupada bulundu. Matbaacılığa ve kitapçılığa sonsuz bir meyil hissederek işe girişti. Matbaacılığımızı, bir hamle ile, bugün bile erişilmesi güç bir kemal mertebesine ulaştırdı. Pek haklı olarak: «En büyük rütbem hüsnü tab'ı matbaacılığa sokmak oldu.» diyen Ebüzziyanın, biz ilâve edelim, tefahura vesile olabilecek daha başka rütbeleri de vardır.

Ayni zamanda Genç Osmanlılar Cemiyeti erkânından olan Ebüzziya hür fikirliliği yüzünden Konyaya ve Rodosa sürüldü. İstanbula avdetinde Şinasinin tesis etmiş olduğu «Tasviri Efkâr» ı yeniden çıkarmağa başladı.

«Eceli kaza» devrinde çok rağbet görmüş bir piyesti. Ebüzziya onu yazarken bir piyeste aranacak meziyetlerin ne olduğunu pek iyi biliyordu. Eserinin mukaddemesindeki sözleri bunun delilidir: «Tiyatro yazanların birinci vazifesi gerek tasdikatı fikriye ve gerek infialâtı kalbiyece kendini bütün bütün madum hükmünde tutarak ahlâk ve âdat ve efkâr ve hissiyatını tasvir etmek istediği asrın veya şahsın serairini keşf ile uğraşmaktır.»

Piyesin mevzuu: Erzurum valisi Ahmet paşanın kızı Nimet bir beyzade olan Pertev ile sevişmektedir. Paşa ise kızını kardeşinin oğlu Numana vermek arzusundadır. Bu iki aile arasında da bir kan davası vardır.

Müftü Hulûsi efendi araya girer. Numan, kızın Pertev ile kaçmasına yardım vadeder.

Kız gece kaçmağa hazırlanırken gelen atlıların babası olduğunu zannederek duyduğu heyecanın şiddetile dayanamıyarak ölür. Bu hali gören Pertev de canına kıyar.

«Eceli kaza» nın temsil edilen ikinci perdesinde değerli sanatkârımız Sami Ayanoğlu, Hulûsi efendi rolünde sanat kudretinin bütünlüğünü gösterdi. Gerek sahnemiz, gerek Sami Ayanoğlu bu rolle ne kadar iftihar ederse yeridir.

İkinci piyes olarak temsil edilen «Eyvah» ın müellifi Ahmet Mithat, bezci Hacı Süleyman efendi isminde fakir bir adamın oğludur. 1840 tı doğmuştur. Çocukluğunda Nişte, Rusçukta bulunmuş, ilk tahsilini oralarda yapmış, Arapça, Acemce ve Fransızca öğrenmiştir. Münevver zümreden ziyade halkı düşünerek ve lisanını onların anlıyabileceği bir şekle sokarak halkı okutma davası için kaleme sarılmış, bu maksatla tam iki yüz beş eser yazmıştır. Bu rakamı mübalâğalı saymayınız. Bu kitapların hepsi sayın Kemal Salihin koleksiyonunda mevcuttur. Bu rakam zamanla belki artacaktır bile... İki yüz beş eserin dördü: Eyvah, Açık baş, Ahzüsar ve Çerkes özdenleri, piyestir. «Çengi» adlı eserini de bilâhare piyese tahvil etmiştir.

Ahmet Mithat da Ebüzziya merhum gibi, bir matbaa tesis etmiş, gene Ebüzziya gibi gayet çok neşriyat yapmıştır.

«Eyvah», tiyatro temaşasından aldığı lezzeti her şeye tercih ettiğini yazan, Ahmet Mithat Efendinin ilk piyesidir. Mithat Efendi «Menfa» adlı eserinde bu hususta biraz malûmat da vermektedir. Aynen alıyorum: «Bazı gençler tiyatronun terakkiyatına hizmet etmek azmine düşmüşlerdi. Beni de davet eylediler. Dâvetlerine icabet etmemeyi inkisarı şevklerini mucip gördüğümden ve fakat ben daima her şeyi en küçüğünden başlamak âdetinde bulunduğumdan, evvel emirde familya hissiyatına vüsat vermek için «Eyvah» serlâvhalı bir oyun dahi yazmıştım.

Tiyatrodan alınacak haz deruhte edilen hizmete karıştırılırsa ikisinin dahi nakıs kalacağı mütalâasındayım. Arkadaşların sureti hareketleri benim bu mütalâamın aksine görüldüğünden, birkaç gün sonra ben tiyatronun uzaktan seyircisi olmakla iktifa eyledim.»

Mithat Efendinin burada bahsettiği gençlerin Güllü Agop Tiyatrosu komitesi âzası olan Âli Bey, Nuri Bey, Hâlet Bey ve Namık Kemaldir.

«Eyvah» ın mevzuu: Meftun Bey iki evlidir. İki haremini oldukça iyi idareye uğraşırsa da nihayet mesele meydana çıkar.

Meftun Beyin ilk hareminin babası kızını sıyanet için kendisinden soğutturmak çarelerini arar. Neticede Meftun Bey onu boşamak zaruretinde kalır.

Fakat istenilen bu boşanmanın tesirile ölüm döşeğine düşen kadın, son bir defa görmek için eski kocasını çağırır. O bu defa boşadığı bu haremi bari rahat olsun diye ikinci haremini de boşamaga mecbur olur.

Üçüncü piyes olarak temsil edilen «Vuslat» ın müellifi Recai zade Ekrem Bey, devletin resmî bir matbaası olan Takvimhane Nazırı Recai Efendinin oğludur. 1846 tarihinde doğmuştur.

Ebüzziya Tevfik ve Ahmet Mithatın birer matbaacı ve Ekrem Beyin bir matbaacı oğlu olması ve her üçünün de bundan tam yirmi dokuz sene evvel vefat etmesi Türk Tiyatro Tarihi temsillerinin bu ayı için kayde değer bir tesadüftür.

Recai zade Ekrem tahsile Beyazıt rüştiyesinde başladı. Şûrayı Devletin teşekkülünde muavinliğine tayin olundu. Bilâhare âzalığa terfi etti. Mektebi Sultanî ve Mektebi Mülkiyede edebiyat muallimliği yaptı. Meşrutiyeti müteakip iptida Evkaf, sonra Maarif Nazırlığına getirildi. Bilâhare âyan âzalığına seçildi.

Ekremin Namık Kemal ile tanışması yeniliğe doğru bir dönüm noktası oldu. Ekrem gene Kemalin teşvikile «Tasviri Efkâr» da yazılar yazmağa başladı. Tiyatromuza iki telif eserle hizmet etti: Vuslat yahut Süreksiz izdivaç, Çok bilen çok yanılır.

(Devamı sahife 4 sütun 4 de)

Kâğıt satışı

El konulan ve satışı serbes bırakılan kâğıtlar

Matbaa kâğıtlarının matbuat umum müdürlüğünden verilecek esaslara göre Basım kooperatifi tarafından dağıtılması kararı üzerine kooperatifin idare meclisi reisi ile diğer azadan mürekkep bir heyet Ankaraya gitmişti. Heyet dün şehrimize dönmüştür.

Dün alâkadarlara tebliğ edildiğine göre, ikametgâhları İstanbul belediye hudutları dahilinde olup ellerinde kâğıt bulunduranların verdikleri beyannamelerde kayıtlı:

A) Piyasada ikinci hamurdan mamul addedilen ikinci nevi sellülozla yapılmış muttel denilen odunlu kâğıtlarla bundan aşağı nevideki kâğıtların tabaka halindekilerinin her nevi ve gramajda bulunanları;

B) Bu nevin her gramajda ve her genişlikte bobin halinde bulunan beyaz veya esmer renkte renkli çizgililer müstesna filigranlı veya filigransız kâğıtlara hükûmetçe el konmuştur. Bunların haricindeki kâğıtların satışı serbesttir.

Odun, kömür fiatleri

Zam isteğinin kabul edilmemesi muhtemel

Şehrimiz odun ve kömür tüccarlarının İstanbul belediyesine müracaat ederek mangal kömürü fiatlarına 2 ve odunun çekisine de 110 kuruş zam yapılmasını istediklerini yazmıştık.

Belediye iktisad müdürlüğü vaziyeti tedkik etmektedir. Şimdiye kadar edinilen kanaate nazaran bu zammı icap ettirecek hiçbir makul sebep mevcut değildir. Bu itibarla odun ve kömür tüccarlarının zam talebinin reddedilmesi muhtemeldir.

Diğer taraftan şehrimize uzak ve yakın mıntakalardan odun ve mangal kömürü gelmekte devam etmektedir. Havalar güzel gittiği takdirde şehrin odun ve kömür ihtiyacı yakın bir zamanda tamamen temin edilecektir. Son 15 gün içinde şehrimize 75 ton mangal kömürü gelmiştir.

Berberler ve hamamlar

Ücretlerine 5 - 10 kuruş zam yapılması kabul edildi

İstanbul berberleri ve hamamcıları belediye iktısad müdürlüğüne müracaat ederek tarifelerine 5-10 kuruş arasında zam yapılmasını istemişlerdi. Belediye iktısad müdürlüğü zam talebini muvafık görmüş ve bu hususta hazırlanan bir teklifi belediye dalmi encümenine vermiştir.

Diğer taraftan şehirde bazı hamamların kapatılmasının sebebi belediye iktısad müdürlüğü tarafından tedkik ediliyor. Anlaşıldığına göre bazı hamamlar kışın çok ağır gitmesi yüzünden odun ve kömürlerini vaktinden evvel bitirmişler ve dışarıdan da temin edemediklerinden hamamlarını muvakkat bir zaman için kapamak zorunda kalmışlardır. Belediye reisliği bu hamamlara odun ve kömür temini için teşebbüslere başlamıştır. Yakında şehrimize gelecek Yelkenci vapurundan alınacak bir miktar kömür hamamlara verilecektir.

Çocuk Esirgeme Kurumunun balosu

Çocuk Esirgeme Kurumunun havanın fenalığı dolayısile geri bırakılmış olan balosu bu akşam Taksim Belediye gazinosunda verilecektir.

Bir çırpıda

Toplu yaşamanın faydaları..

Bir leyli mektep müdürü ile konuşuyorduk. Çocuğu o müessesede okuyan bir arkadaş gülümsedi:

— Ben bizim oğlanın vaziyetine bayılıyorum doğrusu.. İki yüz bilmem kaç lirayı verdin mi ondan sonra ne sabah kahvaltısı düşün, ne öğle, ne akşam yemeği!..

Başka biri şöyle dedi:

— Keşke büyükler için de böyle leyli mektep gibi müesseseler olsa da üç ayda bir tıkır tıkır taksiti versek fakat ev kirasıymış, elektrik faturasıymış, havagazı makbuzuymuş, geçim gailesiymiş... Bütün bunları bir an için aklımıza bile getirmesek...

Sonra hep birden leyli mektep müdürüne döndüler ve talebenin aylık masrafını hesap ettikten sonra sordular:

— Nasıl?.. Bari aldığınız para ile idare edebiliyor musunuz?..

— Bereket ki kalabalık halinde yaşıyorlar. Ve bu suretle idare oluyor. Münferit bir halde yaşayan adamın masrafı toplu halde yaşayanların tam iki mislidir... Kalabalık bir halde yaşamanın işte bu büyük faydası vardır.

Bu söz üzerine meclistekilerden biri yarı şaka yarı ciddî olarak şu fikri ileri sürdü:

— Şöyle talebe yurdları gibi müesseseler olsa biz büyükler de girsek ve hep birden ucuz ucuz geçinsek...

— Amerikada bu tarzda müesseseler varmış!.. Toplu bir halde yaşamak muhakkak ki masrafı yarı yarıya hattâ daha fazla indirir!..

Evet, orası muhakkak öyle. Meselâ ben genç bir karı koca tanırım. Bunlar yakın akrabalarile otururlardı. Evlerine mutfak masrafı ve sairesi olarak muayyen bir para verirlerdi. Onunla geçinip giderlerdi.

Fakat bir müddet evvel genç karı koca bu yakın akrabalardan ayrıldılar. Şimdi döğünüyorlar:

— Ne yaptık!.. Ne ucuza geçiniyormuşuz!.

Şimdi iki taraf yeniden birleşmeği düşünüyorlar. Ehhh... İtihattan kuvvet doğar.

Yine bu yakınlarda kaç kişinin ağzından şöyle işitiyorum:

— İnsanın pek yakın kimseleri, akrabası olsa da şöyle genişçe bahçeli filân bir eve yerleşilse... Sebze ekilse, tavuk beslense... Hep birden ne kadar ucuza geçinmek kabil olur.. Böylece bir kere ışıktan, hararetten ne kadar iktisat yapmak imkânı vardır.

İnsanlar önce teker teker yaşadıkları halde kabîle hayatına girdiler. Kabîlelerden sonra daha büyük kütleler halinde millet halinde yaşamağa koyuldular. Şehir hayatı başladı. Ev hayatından sonra apartıman hayatına işi çevirdiler.

Belki de bir gün insanlık iktisadî refahı böyle büsbütün toplu bir halde, bir leyli mektep hayatı geçirmekte bulacaktır.

O zaman bütün dünya muazzam bir talebe yurduna dönecek, bütün insanlar leyli mektep hayatı sürecekler..

Hem olur mu? Olur... Bu harp başlarkenda birer fantezi mevzuu halinde konuştuğumuz şeyler hakikat haline girmedi mi?..

Hikmet Feridun Es

Okullar futbol lig maçları

İstanbul okulları futbol lig heyetinden: 14/2/942 tarihinde yapılacak futbol maçları:

Fenerbahçe stadı: Taksim L. - İstanbul L. saat 14,30; Darüşşafaka L. - Hayriye L. saat 15,40. Hakem: Şazi Tezcan.

Şeref stadındaki maçlar tehir edilmiştir.

★ Kızılay Beykoz şubesinden: Beykoz Kızılay şubesinin 942 senesi kongresi 15/2/942 pazar günü saat 11 de Beykozda C. H. P. merkezinde toplanacaktır.

Bay Amcaya göre...

— Bana kalırsa ekim işinde herkesi kendi reyine bırakmalı bay Amca...

... Meselâ Hüseyin Cahit, çim dururken neden patates eksin?..

... Kâzım Nami bakla varken niçin mercimek yetiştirsin?..

... İzzet Melih Frenk üzümü dururken bahçesine ne diye mısır diksin?..

... Sadri Ertem yerelması dururken neden sırık fasulyesi eksin?..

B. A. — Hayır, olmaz dostum, zira hesapta arpa ekip darı biçmek de vardır!...

ASKERLİK İŞLERİ

Fatih askerlik şubesinden:

Her sene 1 haziranda başlıyan yedek subay yoklaması bu sene 15 şubat 942 de başlıyacak ve 15 mart 942-de nihayet bulacaktır.

1 — Her yedek subay yoklamaya bizzat gelmek mecburiyetindedir. 2 — Rahatsız olup gelemiyecek halde olanlar (mahalli hükûmet tabibinden musaddak rapora bağlıyacakları taahhütlü mektuba şube defterinde kayıtlı olduğu sıra kayıt numarası ve rütbe ile sınıfını bildirmek şartile şubeye gönderecektir. 3 — Hükûmet memuru olup ta berayı vazife şube mıntakası haricinde olanlar (tavzif edildikleri emrin sureti) serbest meslek sahibi olup ta hariçte bulunanlar (bu mecburiyeti bulundukları mahallin emniyet müdürlüğü veya âmirlerinden alacakları vesikalar). Yoklamalarını kerre dahilindeki vesaiki mektupla göndermek suretile yaptıracaklardır. Vesikasız gönderilen mektuplar makbul değildir. Ve yoklamaya gelmemiş addedileceklerdir. 4 — Mektupla yoklamalarını yaptıracaklar yoklamalarını bizzat subayların getirecekleri aşağıdaki vesaiki de taahhütlü mektupla göndereceklerdir. 5— Şube mıntakası haricinde olup ta yoklamalarını yaptıracaklar istenilen vesaiki bir dilekçe ile şube başkanlığına müracaat etmek suretile yaptırabileceklerdir. (Maliye müfettişlerine aittir. 6 — Gerek mektupla gerek dilekçe ile müracaatlarda nüfus cüzdanlarında 941 yoklamasında yazılmış şube defter sıra kayıt numarası ve rütbe ile sınıfının bildirilmesi lâzımdır. Meselâ (Yedek top teğmen 4/160) gibi. 7 — Yoklamaya gelmiyenler usule tevfikan mektupla yaptırmıyanlar 1076 sayılı kanuna göre 50 lira cezaya tabi tutulacaklardır. 8 — Bu yoklamalara aşağıdaki günlerde müracaat edilmesi: Şubat 16 dan 21 ine kadar piyadeler. 9 — Şubat 13 den 26 sına kadar topçu. hesap memuru. nakliye, istihkâm, oto. 10 — 27 ve 28 günlerol kimyaker, levazım, veteriner, eczacı tabib. 11 — 2 marttan 5 marta kadar: Muhabere. süvari, demiryolu, jandarma, hava, ölçme. harita, imam, adli müşavir, sanayii harbiye. 12 — Martın 6, 7 nci günleri deniz makine, deniz güverte, sanatkâr, muamele memuru ve mızıka. 13 — Bu yoklamalara aşağıdaki vesaik asıllarile birlikte tasdiksiz olarak beraberlerinde bulundurulacaklardır. A — Terhis tezkeresi. B — Nüfus cüzdanı. C — Hekim, eczacı, dişçi, veteriner (diploma ve ihtisas vesika) suretleri. D — Mühendis ve kimyakerlerin hangi şubede ihtisasları bulunduğu (su, elektrik. yol.. ilâ) vesikaları. 14 — Halihazır mahalli emniyetler tarafından tasdikli ikametgâh senedi. 15 — Her sınıf için tayin edilen günlerde yolamaya gelmesine riayet edilmesi. 16 — Şubemizde kayıtlı ve bu kerre terhis edilip te şubeye müracaat etmeyen yedek subayların da hemen müracaat etmeleri aksi takdirde kanuni muamele yapılacağı. 17 — Yoklamaların sabah saat 9 dan 12 ye kadar öğleden sonra 13,30 dan 17 ye kadar (cumartesi günleri 13 e kadar devam edeceği ilân olunur.

***

Beşiktaş askeflik şubesinden:

Beşiktaş askerlik şubesinde kayıtlı henüz yaş haddine uğramamış olan emekli ve yedek (Eski tabirle birinci ve ikinci sınıf ihtiyat zabitan ile memurini askeriye) subaylarla askeri memurların senelik yoklamalarına 15 şubat 942 gününden itibaren başlanacak ve 15 mart 942 akşamı nihayet bulacaktır. Yoklama günleri haftanın cumartesi günü hariç diğer günler saat 8,30 dan 18 e kadar aşağıda yazılı vesikalarla birlikte bizzat müracaat edeceklerdir:

I — Emekli subay ve memurlar:

a) Nüfus hüviyet cüzdanının tasdikli sureti

b) Maaş resmi senedi (berat)

c) Varsa askerlik vesikası

d) Her hangi bir fen şubesinde ihtisas yapmış ise diploması

f) İki adet 5×6 eb'adında vesikalık fotiğraf.

II — Yedek subay ve askeri memurlar:

a) Nüfus hüviyet cüzdanının tasdikli sureti

b) Askerlik vesikası (Terhis tezkeresi, yedek subay diploması)

c) Her hangi bir fen şubesinde ihtisas yapmış ise diploması

d) Sıhhi subayların diploma ve ihtisas vesikası

f) İki adet 6×5 eb'adında vesikalık fotoğraf.

Hâlen İstanbuldan hariç mahallerde bulunan emekli ve yedek subaylarla askeri memurlar yukarda yazılı vesikaların birer suretlerini bulundukları yerin askerlik şubesine müracaat ederek pul ilsak etmeksizin tasdik ettirip taahhütlü bir mektupla şubemize göndermeğe mecburdurlar. Mektuplarında bulundukları mahallin açık adresini yazmakla mükelleftirler. Senelik ihtiyat yoklamasına iştirâk etmeyen veya taşrada olanlar yukarda yazılı vesika suretlerile bulundukları yerleri bildirmiyenlere 1076 sayılı kanunun 10 uncu maddesine tevfikan 50 lira para cezası edileceği ilân olunur.

★

Sarıyer Askerlik Şubesinden: 1 inci sınıf muamele memuru Mehmed oğlu Ahmed Tevfik 1298 Kastamonu (J - 397), ve deniz yüzbaşı Ali oğlu Osman 1302 Hafik (Dz. - 1609) in acele şubeye müracaatları.

İhtiyat eratın ve tam ehliyetnamelilerin yoklamaları

1 inci Tüm Askerlik Dairesinden:

İstanbul ve Beyoğlu semtinde mevcut yerli ve yabancı şubelere mensup tam ehliyetnamelilerin 1 Mart 942 tarihinde yedek subay hazırlık kıtasında bulunmak üzere 25 Şubat 942 gününde şubelerine müracaat etmeleri ilân olunur.

***

İstanbul ve Beyoğlu semtlerinde bulunan askerlik şubelerile Bakırköy ve Sarıyer şubeleri mıntakalarında bulunan yerli ve yabancı ihtiyat eratın yoklamalarına 16 Şubat 942 tarihinde başlanılacaktır.

Bu ihtiyat eratın mensup oldukları şubelere müracaat etmeleri ilân olunur.

★

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

1 — Şubemizde kayıtlı yedek subay ve askeri memurların 942 senesi yoklamasına 16/Şubat/942 günü başlanacak ve 14/Mart/942 günü bitecektir.

2 — Yoklamaya gelirken beraberlerinde 24X34 ebadında birer sarı zarf, 2 vesika fotoğrafile nüfus hüviyet cüzdanı, askeri hizmet vesikalarını, umumi ahvali sıhhiye raporlarını, doktor, veteriner, eczacı ve dişçiler diploma ve ihtisas vesikalarını, birlikte getireceklerdir.

3 — Yoklamaları esnasında istenilen malûmat şifahen veya mektupla bildirmemiş ve şubeye gelerek kayıtlarını yaptırmamış olan yedek subayların ve askeri memurlar (50) lira para cezasına çarptırılacaklardır.

4 — Bu yoklamanın mayısta yapılan maaş yoklamasile hiçbir alâkası yoktur.

5 — Temmuz 942 tarihinde yaş haddine uğrayacak yedek subay ve askeri memurlar yoklamaya gelmeğe mecburdurlar.

6 — Taşrada bulunanlar bulundukları mahallin askerlik şubelerine bir dilekçe ile müracaat edecekler veyahut taahhütlü mektupla şubedeki defter sıra numarasını bildirerek ve tercümeihalle askerlik vesaik suretlerini göndereceklerdir.

7 — Evvelce yaş haddine uğramış olan 301 doğumlular dahil ilâ 313 doğumlulardan 313 (dahil) deniz güverte ve makine ile bilûmum deniz sınıfına mensup subaylar bu yoklamalarını yaptıracaklardır.

8 — Yoklamaya geleceklerden:

A — Hâlen gördüğü iş ve memuriyet ve ikametgâh adresi,

B — Tahsil derecesi. (Mezun bulunduğu mektep diploma ve ehliyetname suretleri).

C — Mühendis ve kimyagerlerin hangi şubede ihtisasları bulunduğu (su yolu. elektrik sanayi, v.s.) vesaik suretleri.

D — Doktorların dahili. harici, kulak vesair ihtisaslarının vesika suretleri.

E — Yabancı dillerden hangisini ne dereceye kadar bildiği. (Tercüme ve tekellüm)

F — Askerliğinde gördüğü kurslar.

G — 5 ve 6 ncı dereceden malûl olanlar malûliyet vesikaları ve yaş haddine uğramamışlar kâmilen geleceklerdir.

9 — Müeccel veya sevkleri tehir edilmiş bulunan subay ve askeri memurların müeccel veya tehiri sevkli bulundukları vazifelerine hâlen devam etmekte bulunduklarına dair fotoğraflı ve resmi mühürlü birer vesika getireceklerdir.

10 — Yedek subay ve askeri memurların yoklama günleri aşağıda yazılı günlerde sınıf ve rütbe sırasını takip edecektir.

16/17 Şubat 942 günü General, kurmay, piyade Albaylar.

18/20 Şubat 942 günü tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner. kimyager subaylar.

21/23 Şubat 942 günü Levazım, istihkâm, muhabere, süvari her rütbeden.

24/25 Şubat 942 günü Topçu, ölçme, ışıldak, büyük küçük rütbeli subaylar.

26/27 Şubat 942 günü Jandarma, harp sanayii, küçük büyük rütbeli subaylar.

28 Şubat 2 Mart 942 günü Nakliye, otomobil, küçük büyük rütbeli subaylar.

3/5 Mart 942 günü Deniz, demiryolu, hava, harita, her rütbede subaylar

6/7 Mart 942 günü Hesap memuru ve muamele memurları.

8/9 Mart 942 günü Askeri hâkim ve müşavir, mızıka, imamlar, esnafat.

10/11 Mart 942 günü Piyade Yarbay. Binbaşı, Yüzbaşılar.

12/14 Mart 942 günü Piyade üsteğmen, teğmen, asteğmenler. (2715)

ŞEHİR TİYATROSU Temsilleri

Tepebaşı Dram kısmında
Gündüz saat 16,30 da
Türk Tiyatro tarihi matineleri
Gece saat 20,30 da

RÜZGÂR ESİNCE
Pek yakında (PARA)

İstiklâl caddesi Komedi kısmında
Gündüz saat 14 de
ÇOCUK OYUNU
Gece saat 20,30 da

KİRALIK ODALAR

Eminönü Yerli Askerlik Şubesinden:

1 — 942 yedek subay ve askeri memur ve sanatkârların senelik yoklamaları 16/Şubat/942 tarihinden başlayarak 15/Mart/942 günde nihayet bulacaktır.

2 — Her yedek subay yoklamaya bizzat gelmek mecburiyetindedir. Gelirken nüfus cüzdanı askeri vesaiki ve sıhhi subaylarda diploma ve ihtisas vesikalarile birlikte şubeye geleceklerdir.

3 — Ahvali sıhhiyeleri dolayısile şubeye gelemiyecek derecede hasta olanlar bulunursa bunlar mahalli hükûmet tabiplerinden alacakları musaddak raporu göndereceklerı taahhütlü mektuba bağlayarak ve şubede kayıtlı bulunduğu defter sıra numarasını bildirmek suretile şubeye gönderecektir.

4 — Şube mıntakası haricinde olup yoklamasını yaptıracak olanlar istenilen vesaiki bir dilekçe ile bulundukları mahalli askerlik şube başkanlığına müracaat veya taahhütlü mektupla şubeye göndereceklerdir. Vesaik (hal tercümesi, terhis tezkere sureti, nüfus kütüğünde kayıtlı olduğu mahalle, cild ve sahife numaralarını) bildireceklerdir.

5 — Yoklamaya gelmiyen veya usulüne tevfikan mektupla yaptırmıyanlar (1076) sayılı kanunun maddel mahsusuna göre (50) lira para cezasına tâbi tutulacaklardır.

6 — Yoklamalarda aşağıdaki vesaik asıllarile birlikte ve tasdiksiz olarak beraberlerinde bulundurulacaklardır.

A — Terhis tezkeresi, tekaüt emri, ve diğer askeri vesaik.

B — Nüfus cüzdanı, varsa ahvali sıhhiye raporu.

C — Mühendis, kimyagerlerin hangi kısımda ihtisasları bulunduğu. (Su elektrik, yol. inşaat) vesair gibi vesikalar.

7 — Her sınıf için tayin edilen günlerde yoklamaya gelmesine riayet etmesi ilân olunur.

8 — Yoklamalar sabahları saat (9) dan (12) ye kadar sabahları yapılacaktır. Öğleden sonra yoklama yapılamaz.

9/16/Şubat pazartesinden 19/Şubat perşembe gününe kadar piyade, Oto, Hava, Demiryol.

10 — 20 cuma günü General, Kurmaylar.

11 — 21 Şubat cumartesinden 25 Şubata kadar (Topçu, Ölçme, Işıldak, Süvari. Nakliye, İstihkâm).

12 — 26 Şubat perşembeden 3 Marta kadar Levazım. Muhabere, Deniz. Jandarma.

13 — 26 Mart çarşambadan 7 Mart cumartesi gününe kadar Hesap ve Muamele memurları, Diş tabibi, Veteriner, Sanayi harp.

14 — 9 Mart pazartesi gününden 12 Mart perşembe gününe kadar Tabip, Eczacı, Kimyager, Harita, Adli müşavirler.

15 — 13 Mart cuma gününden 14 Mart cumartesi gününe kadar. Esnafat (Demirci, Makinst. Marangoz, Saraç, İmam, Mühendis, Kamacı, Askeri muallim.

Tiyatro tenkidleri

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

«Vuslat» Güllü Agop tiyatrosunda temsil edildi. Recai zade onu nasıl yazdığını böylece anlatmaktadır: «Bir akşam evimde kendi kendime otururken canım sıkıldı. Kitap okumak istedim. Elime geçen bir tiyatronun ötesini berisini karıştırırken bir yeri pek hoşuma gitti. O anda gönlümün arzusu tecedduet etti. Zaten zihnim oldukça gavailden masun ve gönlümde bir şey yazmağa elverecek kadar şevk ve inbisat rutinmun idi. Bu fırsattan iğtinam edercesine kalemi kâğıdı elime aldım. Mevzuunu evvelce bir dereceye kadar tasarladığım şu faciayı yazmağa başlayıp dört günde beşer altışar saat uğraşarak kemali sühuletle ikmaline muvaffak oldum.»

Piyesin mevzuu: Muhsin Bey evdeki cariye Vuslat ile sevişmekte; halasının kızına nişanlı olduğu ve bu izdivacı kolladığı için aşkını gizli tutmaktadır.

Vuslat satın alınmış bir cariye olduğundan, muhtelif sebepler saikile gene satılır. Fakat Vuslatın hasretile Muhsin hasta düşer.

Vuslat satın alan zat bu aşk macerasını duyunca ve onun günden güne erimekte olduğunu görünce iki hasretzedeyi kavuşturmağa karar verir. Fakat buluşma sevinci her ikisini de ölüme sürükler.

«Eyvah» gibi «Vuslat» da Şehir Tiyatrosu genç artistleri tarafından itina ile temsil edildi.

Selim Nüzhet Gerçek

★ Üsküdar Halkevinden: 1 — 15/2/942 pazar günü saat 15,30 da Evimiz salonunda edip Nüsret Safa Coşkun tarafından «Tiyatro konuşmaları» mevzulu bir konferans verilecektir.

2 — Konferansı müteakip ayrıca temsil vardır. Davetiyelerin idare memurluğundan temini.

3 — Konferansta projeksiyon da kullanılacaktır.

Niçin?

MARMARA

SİNEMASINA

Hücum var? Çünkü:

Harikalı iki filmi görmeğe Doyulmaz:

1 - DENİZ kartalları

Deniz kahramanlarının müthiş harikaları:

2 - STEP KRALI

Harikulâde bir Dans ve musiki şaheseri...

Ç. E. K. Dispanseri Menfaatine

DANSLI ÇAY

İBRAHİM ÖZGÜR ve ATEŞ BÖCEKLERİ'nin

İştirâkile 15 Şubat 1942 Pazar günü saat 15 de Beyazıtta
MARMARA SİNEMASI alt salonunda
Duhuliye Sinema gişesinden temin edilebilir.

Fransa tarihinin kanlı ve muazzam maceralarla dolu heyecanlı sahifeleri.

DEMİR MASKE

Şaheserinde canlanmıştır.
İKİ KIRAL ZADENİN MÜTHİŞ MÜCADELESİ
Baş Rollerde:
JOAN BENETT - LOUIS HAYWARD
3 SİLÂHŞÖRLER ve D'ARTANGNAN

Türkçe Nüshası — Orijinal Nüshası

İPEK • MELEK

Bugün Seanslar: 12.30 - 2.30 - 4.30 - 6.30 ve 9 da

Bugün SARAY sinemasında

Amerikan sinemacılığının bütün güzelliği... Brodway'in en güzel ve en şık kadınları... En şen ve en canlı gençliğin iştirakile
LANA TURNER-LEW AYRES
tarafından calibi dikkat bir tarzda yaratılan

ASRÎ GÜZELLER

Gençlik, eğlence ve zevk filmini mutlaka görünüz. Bu filmi bütün İstanbul gençliğinin görmesi lâzımdır.
Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

TAKSİM Sinemasında

Senenin en hissî, içtimaî büyük Filmi, Türk Dublaj ve Millî musikimizin büyük zaferi.

ZEHİRLİ ÇİÇEK

Türkçe Sözlü - Şark Musikili
(Türkçe ve Arapça Şarkılı)

Şimdiye kadar görüp işitilen ve bütün Filmlerin muvaffakiyetini gölgede bırakıyor. En katı yürekleri bile göz yaşlarına gark eden bu büyük filmi bütün ailelere bilhassa gençlere tavsiye olunur.

Kemani SADİ Işılay, Tanburi SELÂHADDİN PINAR ve Kemani NUBAR idaresinde 30 kişilik BÜYÜK KÜME SAZ HEY'ETİ

Kadın ve Erkek Koro Hey'etini idare eden Üstad Eyyubi ALİ RIZA

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

Her sene yalnız bir, fakat senenin en muhteşem filmini yaratan iki ilâhî yıldız.

JEANETTE MAC DONALD
NELSON EDDY

1941 senesinde
Metro - Goldwyn - Mayer Stüdyosunda
Bugüne kadar yaptıkları en nefis şaheseri yaratmışlardır.

Birleşen Gönüller

tamamile renkli Aşk ve musiki filmi
Pek yakında **MELEK** Sinemasında

Mevsimin en büyük filmi

ELHAMRA SİNEMASINDA

Romanı her memlekette okunmuş en büyük şark macerası - Sarayların azameti - Dekorların haşmeti Rakkaseler

ALİ BABA ve KIRK HARAMİLER

Hindin en kudretli yıldızları:
GULAM MOHAMMED - SERDAR AKTAR - VAHİDAN
Memleketimizin musiki üstadları: Bestekâr Ahmed Yatman
Okuyucular: NEVZAT ALTINOK - SUZAN GÜVEN - GÜZİN ARKIN - SEMİHA - İHSAN - NUMAN İÇLİSES - HASAN DRAMALI
Bugün seanslar: 1 - 3.30 - 6 - 8.30 da

Baştan başa bir heyecan kaynağı...
Müthiş ve muazzam sahnelerle...
Senenin en dehşetli... En büyük sanat âbidesi...

KAHRAMAN SUBAY

Filmi yaratan
GARY COOPER
ve
ANDREA LEEDS
Pek yakında **İPEK** sinemasının
ZAFER TACI OLACAKTIR.

Varlıklarını orduya hayatlarını vazifelerine vakfeden, aşklarını unutan... Ölüme karşı koyan kahramanlar filmi

Dağlar Kralı

JERO NİMO

PRESTON FORSTER - ELEN DREN - RALPH MORGAN'ın büyük kudretlerile yarattığı eşsiz bir eser. 10 binlerce yerli ile çevrilen büyük Film.
Bugün *LALE*'nin göstereceği heyecan kaynağıdır.
DİKKAT: Programa ilâve olarak
VALT DİSNEY'in yarattığı en son renkli MİKİ
numaralı yerlerinizi lûtfen evvelden kapatınız. Telefon: 43595
1 — MİKİ TERZİ
2 — Matbuat umum müdürlüğünün memleket jurnalı
Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

Akın oluyor:

Herkes dünyanın en tüyler ürpertici ve en gözler kamaştırıcı filmi

VENEDİK ZİNDANLARI

(Türkçe kopyası)

MİLLÎ ALEMDAR

nı görmeye koşuyor. Bu müstesna programımızda ayrıca:
PAULETTE GODDAR - RİCHARD CARLSON - PAUL LUKAS'ın şaheseri

Perili Köşk

Dikkat: Fiatlara zam yoktur.

Dev Aynası

Akıl ermiyen bir nokta

Hüseyin Cahit Yalçın dünkü başmakalelerinden birinde bu harbin akıl ermiyen bir noktasına dokunuyor.

«Harp başlıyalıdanberi bombardıman edildikleri söylenen öyle yerler var ki hâlâ müthiş bir kale olarak duruyor. O halde atılan bombalar nereye gidiyor?...»

Evet, hakikaten akıl erer iş değil!...

Fakat unutmamalı ki atılan bombaların çoğu tayyarelerden değil, radyolardan, propaganda merkezlerinden atılmaktadır. Aksi takdirde şimdiye kadar altüst olmadık bir şehir, batmadık bir gemi kalmazdı!..

Tarihî romanlar

Doktor Osman Şevki Uludağ, yazdığı bir musiki tenkidine şöyle başlıyor:

«Tarih bahçesinden kopardığı bir tek meyva ile kocaman bir tencere dolusu tuzlu hoşaf yapan muharrirlerin çalakalem ortaya döktükleri romanların arkası (Tarihi romanlaştırmıyalım!) feryadı karşısında tavsadı...»

Mebus ve muharrir doktorun çoktandır gazete okumadığını söylemeğe dilimiz varmıyor; olsa olsa tarihî romanları tarihten saymıyor, diyeceğiz.

Buram, buram

Bu kışı kaloriferli apartımanda geçiren bedbaht vatandaşlarımızdan Selâmi İzzet dünkü fıkrasında geçen seneki kış durumile bu seneki kış durumunu mukayese ediyor.

«Buram, buram kar yağıyor...» diye başladığı kış tasvirine bakılırsa bu kışın üstadı gerçekten şaşırttığı görülüyor. Çünkü duman buram, buram tüter, kar lâpa lâpa veya tipi halinde yağar.

Eğer muharrir gelecek kışı da böyle bir apartımanda geçirirse korkarız ki gelecek kış tasvirine «şakır şakır kar yağıyor» diye başlıyacak!...

Et işi

Bir taraftan et işindeki ihtilâf devam ederken, bir taraftan da şehre koyun getiriliyor. Buna sevinmek mi, yerinmek mi gerek bilmiyoruz amma, eğer koyun sayısının artması nisbetinde ortaya yeni yeni ihtilâflar çıkacaksa et işi yoluna girinciye kadar şehre bir tek koyun sokmamak akıllıca bir iş olur sanırız!..

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Lokantalarda bir yenilik

Avrupa büyük bir yiyecek sıkıntısı içinde kıvranırken Cenubî Amerikada haddinden fazla yiyecek vardır. Bunlardan bir kısmı başka yere gönderilemediğinden çürüyor, yahut kömür gibi yakılıyor. Yiyecek bolluğu en ziyade Arjantin'de vardır. Çok miktarda buğday ve kasaplık hayvan yetiştiren Arjantin evvelce büyük mikyasta ihracat yapardı. Şimdi bu ihracat durmuştur. Bu yüzden yiyecek fiatleri son derece ucuzlamıştır. Her tarafta halk az yeyip içerken Arjantin halkı her zamandan fazla yemektedir.

Fazla yemek yüzünden hazım cihazı hastalıkları çoğalmıştır. Midesinden şikâyet edenlere sık sık rastlanıyor. Bu sebeple Arjantin şehirlerinde büyük lokantalar birer «sıhhî müşavir» almışlardır. Lokantaya gelenlerin, sık sık:

— Garson, bana sıhhî müşaviri gönderir misiniz?... diyerek bu müşaviri çağırdıkları ve «Midem iyi değil, acaba ne yemeli?» diye sordukları görülmektedir.

Müşavirlerin hepsi doktordur. Bunlar ayni zamanda birer psikologdurlar. Müşterinin yüzüne bakınca derhal anlıyorlar ve mütalâalarını söylüyorlar.

— Görülüyor bayım görülüyor... Siz katiyen ordövr, baharatlı şeyler yemiyeceksiniz. Yağsız et suyu, ıskarta et, biraz taze tereyağı karıştırılmış makarna, komposto yeter...

Sıhhî müşavirleri kilo almak istiyenlerle zayıflamak istiyenler de çağırıyorlar. Müşavirler bunlara da tavsiyelerde bulunuyorlar. Bu istişareler bedavadır.

«Sıhhî müşavir» lik kârlı bir meslek halini almıştır. Müşavirlerin çoğu kadındır. Bu buluş şüphesiz iyi bir şeydir. Fakat şu zamanda Cenubî Amerikadan başka hiçbir memlekette sıhhî müşavire ihtiyaç yoktur. Çünkü hiçbir tarafta yiyecek orası kadar bol, çeşitli ve ucuz değildir.

6,5 senede 9 çocuk!

Fransada Bourges kasabasında altı buçuk sene evvel evlenen bir çiftin bu müddet zarfında 9 çocuğu olmuştur. Koca, Charles Rosier isminde 38 yaşında bir fabrika müdürüdür. Karısı da 35 yaşındadır. 1935 senesinde evlenmişlerdir.

10 mayıs 1936 da ikiz çocukları, 19 mayıs 1937 de bir kızları, 29 mayıs 1938 de ikiz çocukları, 21 eylûl 1939 da bir kızları, 15 birincikânun 1940 ta bir kızları ve 12 ikincikânun 1942 de de ikiz çocukları olmuştur. Çocukların hepsi sıhhattedir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Demokrasinin başlangıcı

Her gün gazetelerde ve radyolarda demokrasi sözü geçiyor. Bu anlam insanların kafasında, ilk defa olarak Yunanistanda ve şu suretle teşekkül etmiştir:

İranlılara karşı girişilen harplerden evvel Atinanın hakiki hemşehrileri — Solon tarafından vaz'olunan kanunlara göre — üç sınıftan mürekkepti. Ancak bunlar vatandaşlık haklarına sahiptiler. Tet (= Thète) denen dördüncü sınıf, orduda hizmet alamaz, hiçbir resmi vazifeye giremezdi.

İranlılara karşı harp edildiği sırada, Tet'ler harp gemilerinde tayfalık ettiler ve vatan uğrunda çarpıştılar. Bu suretle dördüncü sınıfı da, diğer üç sınıf derecesine yükseltmek lâzım geldi. Aristid, Atinalılara bu hususta yeni bir kanun kabul ettirdi.

Fakat harp esnasında asillerden mürekkep Areopaj da büyük hizmetlerde bulunmuştu. Bunun azası her vatandaşın gemiye binebilecek hale gelmesini temin için adam başına sekiz drahmi fedakârlıkta bulunmuştu. Bu sebeple Areopaj pek kuvvetlendi. O derece ki, Atina, eski ailelerin asil uzuvları tarafından idareye başlandı. Simon Atinanın en mühim şahsiyeti halindeydi.

Muhalif fırkanın şefi ise Efialt'ti. Bu zat, siyasette Simon'u yenmeğe ve Areopaj'ı iktidardan düşürmeğe muvaffak oldu.

O tarihten itibaren her sene seçilen on askeri şef (stratej) hükûmeti idareye başladı. Bunlar yalnız askeri işlerle uğraşmıyorlar, ayni zamanda diğer kavimlerin elçilerini kabul ediyorlar, siyaseti de çeviriyorlardı.

Demokrat fırkanın şefi, şahsi düşmanları tarafından öldürülünce onun yerine Perikles geçti. Bu, zengin ve asil bir ailenin çocuğuydu. Hüküm sürdüğü devir zarfında Yunanistan, beşer tarihinin unutamadığı bir gelişmeye erişmiştir.

Meclis, bütün vatandaşlardan mürekkepti ve herkesin rey hakkı müsaviydi. Kimse hakkını kullanmaktan geri kalmasın diye, devlet âmme işinde çalıştırılan her ferde kaybettiği zamana tekabül etsin diye küçük bir ücret verirdi.

İşte, demokrasi rejimi, Yunanistanda, ilk defa böyle kurulmuştu. (Halk hükûmeti demektir). İdareyi birkaç asilin eline bırakan eski rejimlere ise aristokrasi denirdi. (En iyilerin hükûmeti). Yahut da oligarşi (azlığın hükûmeti).

Diğer Yunan şehirlerinde mal, mülk sahibi olmıyanlar hükûmet işine iştirak etmedikleri için, bu demokrasi bid'at sayılırdı. Filozoflardan Aristo: «İyi teşkil edilmiş bir devlet zenaatkârları vatandaş saymaz.» demiştir.

Bununla beraber, Atinada da her insan vatandaşlık hakkını haiz değildi. Zira, halkın ekseriyetini hizmet gören, gümüş ocaklarında madencilik eden, gemilerde kürek çeken esirler teşkil ederdi. Ecnebi ana babaların evlâtları, velev Atinada doğsalar, velev nesillerdenberi burada yerleşmiş bulunsalar «metek» yani «beraber yaşayan» sayılırlar; gerçi esir addedilmezler, ticaret yapabilirler fakat Atinada mülk satın alamazlar. Atinalı bir kadınla evlenemezler, meclise ve mahkemeye iştirak edemezlerdi.

İstanbul Belediyesi bütçesi hakkında düşünceler

Yazan: İktisad Fakültesi Sosyoloji Sosyal Siyaset Profesörü Kessler

İstanbul şehrinin bütçesi hiç şüphe yok, ayni büyüklükte olan diğer Avrupa şehirleri bütçelerine nazaran çok daha dardır. Alman belediyeleri bütçelerile aşağıda yapacağımız mukayese, bu vaziyeti tesbit ettiği gibi; Hollanda, İngiltere gibi ve diğer Avrupa memleketleri belediyelerinin bütçelerine ait tedkiklerden de ayni netice çıkmaktadır.

Filhakika, Almanyada nüfusu İstanbul nüfusu derecesinde olan üç şehrin 1937 yılındaki masraflarının yekûnu, aşağıda gösterilmiş olduğu şekilde, İstanbul belediyesi masraflarının 7-8 mislinden fazladır:

	Nüfus	Türk lirası olarak masraflar
Kolonya	753.000	67.500.000
Münih	735.000	59.000.000
Lâypzig	714.000	55.000.000

İstanbul belediyesi bütçesi, Almanya şehirleri içinde ancak isimleri aşağıda yazılmış olan altı şehrin bütçelerine tekabül etmektedir:

	Nüfus	Türk lirası olarak
Solingen	140.000	8.000.000
Gleiwitz	111.000	7.600.000
Rostork	93.500	7.900.000
Plauen	114.000	8.000.000
Bonn	99.000	7.800.000
Offenbach	81.000	7.900.000

Şu halde İstanbul bütçesi derecesinde bütçelere malik olan Alman şehirleri vasati olarak 106.000 nüfusludur ki bu İstanbul nüfusunun takriben 1/7 si demektir.

Bittabi bu mukayesede İstanbul belediyesinin Avrupa belediyelerinin bazı ehemmiyetli vazifelerile mükellef olmadığını göz önünde bulundurmak lâzımdır. Bunların başlıcaları mektep işleri ve işsizlere yapılan yardımdır. Filhakika Avrupanın bir çok memleketlerinde gerek bütün ilk tahsil müessseseleri gerek orta tahsil müesseselerinin en büyük kısmı belediyeler tarafından kurulmuş olduğu gibi masrafları da belediye bütçesinden ödenmektedir. Türkiyede bu işler idarei hususiyelerle devletin uhdesindedir. Bundan başka İstanbul belediyesi. Avrupada buhran yıllarında bazan umumî belediye masraflarının % 40 ilâ % 50 sine kadar yükselen işsizlere yardım masraflarını da taşımamaktadır.

Ancak bu saydığımız vazıfelerle mükellef olmamasına rağmen İstanbul belediyesinin varidatı, kanunların kendisine tahmil ettiği işlerin lâzım olduğu şeklide başarılmasına dahi kâfi gelmemektedir. Üstelik içinde bulunduğumuz zamanda (gümrüklerdeki hisse gibi) bazı varidat kaynakları da kurumuş, buna mukabil masraflar ehemmiyetli surette artmıştır. Bu durum karşısında İstanbul belediyesi varidatını çoğaltmak çarelerinin araştırılması faydalı görülmektedir.

İstanbul belediyesi varidatının terekkübünü inceleyecek olursak bilhassa şu hususiyetler göze çarpar:

1 — Belediyeye ait emlâk ve işletmelerden alınan varidat Almanya İngiltere, Hollanda gibi memleketlere nazaran çok azdır.

Almanyada büyük belediyeler kendilerine ait işletmelerden, bütün varidatının takriben % 10 - % 15 i nisbetinde gelir almaktadırlar. Arsa, apartıman, orman gibi emlâk ve saire gelirleri de birçok belediyelerde mühim miktarlara baliğ olmaktadır.

2 — İstanbul belediyesi bütçesinde bilhassa Fransa belediyeleri varidatı arasında en mühim bir rol oynayan devlet ve departmanlar subventionları dahi yok gibidir. 934 yılında bütün Fransa belediyeleri umum varidatının % 18 i nisbetinde subvention almışlar Alman belediyeleri de son on sene zarfında devletten gittikçe daha ziyade yardım görmek mecburiyetinde kalmışlardır.

3 — Bunun neticesi olarak İstanbul belediyesi varidatının en yüksek kısmı vergi, harç, resim ve ruhsatiyelerden müteşekkil bulunmaktadır. Avrupa memleketlerinde olduğu gibi İstanbul belediyesi dahi vergi varidatının küçük bir kısmını devlet ve ya idarei hususiye vergilerinde (kazanç, bina, gümrük vergileri) kendisine ayrılan hisselerden temin etmektedir. Çok daha büyük olan mütebaki kısım asıl belediye vergi resim ve harçlarından terekkûp eder. Bunların sayısı çok fazla, fakat ekserisinin hasılatı pek azdır. Meselâ 939 mali senesinde süs köpekleri resminden yalnız 655 lira, ölçü ve ölçekler resminden 1302 lira tahsil edilmiştir. Verimli olan belediye vergileri mezbaha resmi, köprü resmi, tanzifat resmi gibi birkaç kalemden ibarettir.

Halbuki Avrupada belediye vergilerinin sayısı az, buna mukabil hasılatı fazladır. Meselâ Almanyada başlıca vergiler bina vergisi, arsa vergisi, sanayi kazançları vergisi, içki vergisi, intikal vergisi ve bazı belediyelerde kira vergisidir. Fransada en mühim rolü oktrova resmi ile devlet vergilerine yapılan zamlar oynamaktadır.

4 — Avrupada yolların inşa masraflarının büyük bir kısmı hususi emlâk sahipleri tarafından ödendiği halde İstanbul belediyesi hemen hemen bütün yol masrafarını bütçesin-

(Devamı sahife 6 sütun 3 de)

Askerlik Bahisleri

Japonya çok mu açılıyor?

Japonyanın serbest genişlemesinin ve hiçbir çekingenlik göstermemesinin sebepleri nedir?

Yazan: **M. Şevki Yazman**

Japonyanın ileri hareketi ve kazancı dünyanın en meraklı bir meselesi halini almıştır. İnanılmıyacak mesafeler dahilinde inanılmıyacak genişlikte yerleri işgal edip duruyor. Bir zaman Uzak Doğunun bir köşesine sıkışıp kalmış olan bu memleket Singapurun alınmasından sonra Hind denizine yayılacak ve çok sürmiyen bir zaman zarfında da deniz kuvvetlerile Arabistan yarımadasının cenubuna, Basra körfezine, Kızıldenizin boğazına kadar gelecek ve Avrupadaki mihver ortaklarile temas arayacaktır. Binaenaleyh bugün için Japonya meselesi artık dünyayı yakından alâkalandıran bir mesele olmuştur. Onun hakkındaki az malûmatımızı gittikçe çoğaltmak, göz önünde tuttuğu hedefleri ve maksadları gittikçe daha iyi tanımak lâzım gelmektedir.

Bu meslelerin başına herkesin aklına şu sual gelmektedir: Japonya çok açılmıyor mu? Bu kadar geniş sahalara yayılmak bizzat Japonya için bir tehlike değil midir? Nasıl oluyor da hesaplı olduğundan şüphe olmıyan bu memleketin adamları, Anglo - Saksonlar gibi çokluk ve zengin memleketler karşısında korkmadan bu kadar yayılabiliyorlar? Bu yazımızla bu suallerin cevaplarını vermeğe uğraşacağız.

Filhakika Japonya çok dağılmakta ve çok yayılmaktadır. Bunu daha iyi anlamak için işi rakamlarla ifade edelim: Tokyodan Singapura kadar olan mesafe 3000 mil. Havay adalarına kadar 4000 mil, Avustralyaya kadar 3100 mildir. Yani Japon deniz kuvvetleri kutru takriben 7000 mil (12000 kilometre) olan bir daire dahiline dağıldıkları gibi, kara kuvvetleri de ana vatandan 3000 mil (5400 kilometre) ötelerde hareket yapmaktadırlar. Harekât sahasının cephesi (Singapurdan Yeni Irlanda adasına kadar) da takriben 5000 kilometredir.

Daha birinci safhada işgal edilen yerlerin genişliği ve nüfusu hakkında da biraz malûmat vereyim:

	kilometre murabbaı	Nüfusu
İngiliz Borneosu	180,000	900,000
Malezya yarımadası	135,000	4,800,000
Filipinler	296,000	13,300,000
Felemenk Hintanı (Cava hariç)	1,772,000	19,000,000

Binaenaleyh daha şimdiden 2,350,000 kilometre murabbaı erazi, 38 milyon insan. Yani Türkiyemizin üç misli erazi, iki misli insan. Japonların hedef tuttukları 40 milyon nüfuslu Cava ile 2 milyon kilometre murabbaından fazla eraziye malik olan Avustralya da bu rakamlara katılırsa, işin azameti göz önünde canlandırılabilir. Halbuki Japonya şimalde bunlardan çok fazla nüfus ve eraziye sahip Mançuko'yu, Şimali Çin'i işgal etmiş, Cenubi Çin'de yayılmış, Çin Hindistanını ittifak namı altında ele geçirmiş, Birmanyaya taarruz etmiş ve ilerlemiş, Hindistanı tehdit etmekte bulunmuştur. Bu ne sonsuz ve geniş sahalara yayılma, ne pervasız açılmadır düşünün.

Dahası var. Japonya Singapurdan sonra daha 4000 mil ötelere kadar devam eden Hind denizini kontroluna alarak Kızıldeniz yolile Şimali Afrika kuvvetlerine giden İngiliz ve Amerikan yardımını kesmek. 3500 mil ötedeki Basra körfezine ulaşarak Almanya ile işbirliği yapmak istiyor. Maddeten buna imkân var mıdır diye akla gelebilir.

Bu rakamlar karşısında hâlâ bütün hızile ilerlemeğe çalışan Japonların hesapsız hareket etmekte oldukları akla gelmesin. Vakıa bu sahalar bu kadar muazzamdır ve bu genişleme akıl almıyacak kadar büyüktür amma, bu saydığımız yerlerde Japonyaya karşı duracak kuvvet gene tasavvur edilemiyecek kadar küçüktür. Buralar boştur ve boşlukta yayılmak ne güç, ne de tehlikelidir.

Uzak Şarktaki kuvvetleri yuvarlak olarak göz önüne getirelim: Birmanyadaki kuvvet de dahil Britanya kuvveti yuvarlak olarak 100,000, Filipinlerdeki Amerikan kuvveti 32,000 (mahiyeti meşkûk ve silâh altına alındıkları çok şüpheli 100,000 yerli ihtiyatı saymıyorum), Felemenk Hindistanı 30,000 (burada da gene 100.000 kişilik yerli ihtiyatları hesaba katmıyorum). O halde güvenilebilir kuvvet 160,000. Japonyanın bu sahaya yığabileceği kuvvet ise en az 1,5 - 2 milyon. Şimdi meselenin sırrını ve sebebini daha esaslı olarak anlıyabiliriz. Hava ve deniz kuvvetlerindeki nisbetin galiba bundan fazla olduğunu da hesap edebiliriz.

Japonyanın serbes genişlemesinde ve hiçbir çekingenlik göstermemesindeki diğer bir sebep de şudur: Bu sahadaki memleketler hep müstemlekedir. Yani ahali bir efendiye itaate alışmış ve hattâ lüzumuna kani bulunmuştur. Binaenaleyh nüfusları milyonlara baliğ olan bu memleketleri Japonya işgal ettiği zaman, buralarda kendisine karşı halkın bir mukavemeti mevzuubahis değildir. Giden beyaz efendinin yerine, halkın hiç değilse vücutça ve simaca kendisine benziyen başka bir efendi gelmiştir. Yerli ahali neden isyan etsin veya yeni gelene karşı koysun?.. Binaenaleyh Japonya işgal sahalarında da ayrıca büyük kıtalar bulundurmak zorunda değildir (Avrupadaki medeni memleketleri işgal eden Almanyanın vaziyeti bu bakımdan daha güçtür). Binaenaleyh işgal adeden üstünlüğü dolayısile kolay oluyor ve işgalden sonra halkın mukavemeti düşnülmediği için buraların muhafazası daha emin bulunuyor. Bu şekil altında Japonya neden yayılmasın?..

Buna karşı Anglo - Saksonlar hâlen Japonyanın karşısına nüfus itibarile çok zengin Çini çıkarmak, yarın da Almanyayı mağlûp ettikten sonra bütün kuvvetlerile yüklenmek istiyorlar.

Birinci şık Çinin teçhizi meselesidir. Bunun ne dereceye kadar kabil olacağı daima meşkûk kalmaktadır. Hele Japonlar Çinin biricik ylunu ve Anglo - Saksonlarla irtibatını keserlerse...

Yarınki meseleye gelince; Uzak Şarkta en güvenilir Anglo - Sakson üssü Avustralyanın Hindistandan mesafesi 3100 mil ve Honolullu'dan mesafesi ise 4100 mil olduğunu unutmıyalım. Bu kadar uzak yerlere meselâ bir milyon asker yığmanın, Akşam'da deniz yazıları yazan kıymetli mütehassısın hesabına göre, en az bir ilâ bir buçuk sene süreceğini de göz önünde tutalım. Bu yerlerin geri alınması pek kolay olmıyacak ve her halde Japonlarınkinden çok fazla gayret sarfını icab ettirecek gibi görünüyor.

AKŞAM SPOR

KUPA DÖMİFİNAL MAÇLARI

Beşiktaşla G. Saray, F. Bahçe ile Istanbulspor yarın Şeref stadında karşılaşıyor

Futbol ajanlığı tarafından tertip edilen kupa maçlarının dömifinal karşılaşmaları yarın Şeref stadında yapılacaktır. Uzun bir müddettenberi tamirat dolayısile futbol maçlarına kapalı bulunan Şeref stadının son günlerde havaların iyi gitmesi üzerine silindir geçirilme işi de nihayetlenmiş ve bu haftadan itibaren müsabakalara açılmıştır. Badema her iki stadda maç yapılacağına göre bir müddettenberi havaların ve Şeref stadının bozukluğu yüzünden aksaklık gösteren ajanlığın programı yarından sonra aynen tatbik edilecektir.

12 Birinciteşrinde 28 klübün iştirakile başlayan kupa maçları muhtelif tarihlerde yapılan müsabakalarla sona gelmiş ve 24 klüp mağlûp olarak tasfiyeye uğramıştır. Geriye kalan 4 klüp Beşiktaş, Galatasaray, Fenerbahçe ve İstanbulspor dömifinal müsabakalarına kadar yükselmişlerdir. Liglerin puvan cedveline nazaran da bu dört klübümüzün birinciden dördüncüye kadar olan sırayı muhafaza etmekte olmaları bu mevsim için İstanbulun en kuvvetli dört takımı olduklarını isbat etmeğe kifayet eder. Birisi puvan usuliyle yapılan lig, diğeri eleminasyon usulü ile yapılan kupa maçlarında alınan neticeler bunu katî olarak meydana çıkarmıştır.

Kupa maçlarında rakiplerini mağlûbiyete uğratarak dömifinale kadar yükselen bu dört klübümüz yarın biribiriyle karşılaşacak ve galip gelen ik takım kupa şampiyonluğunu paylaşmak üzere finale kalacaklardır. Fikstür mucibince yarın Fenerbahçe ile İstanbulspor, Beşiktaşla Galatasaray maçları yapılacak ve bu suretle kupa finalistleri belli olacaktır.

***

Haftanın mühim karşılaşması hiç şüphesiz lig şampiyonluğu yolunda da en kuvvetli iki rakip olan Beşiktaş ile Galatasary arasındaki maçtır. Her iki takım, liglerin birinci devresini müteakip gerek ajanlığın resmî tatili ve gerekse havaların bozukluğu yüzünden vukubulan mecburî fasıla dolayısile iki aydan fazla bir zamandanberi ciddî bir maç yapmadılar. Geçen haftaki liglerde Beşiktaşın Beykozu 0-4, Galatasarayın Kasımpaşayı 0-3 ve biraz da güçlük çekerek yenmeleri takımların pek iyi bir formda olmadığını açıkça belirtmiştir. Maamafih son oyunlarda alınan neticeler form müsavatını gösterdiği cihetle yarınki karşılaşmaya her iki tarafın müsavi şartlar altında çıkacaklarını kabul etmek lâzımdır. Takımların son vaziyetine göre Galatasarayın muhacim hattı, Beşiktaşın müdafaası pek oturaklı görülmemektedir. Muhacim hattında siyahbeyazlıların, müdafaada da sarıkırmızılıların avantajı fazladır.

Günün ikinci derecedeki mühim maçı Fenerbahçe - İstanbulspor karşılaşmasıdır. İngiliz müsabakalarından sonra yalnız Vefa ile bir maçlarını seyrettiğimiz Fenerlileri çoktanberi sahada göremediğimizden bu hususta gözü kapalı bir mütalâayı doğru bulmuyoruz. Normal bir Fenerbahçe takımının İstanbulsporu kazanması lâzımdır. Genç oyunculardan kurulan İstanbulspor takımı son zamanlarda bozulmuştur. Son müdafaa hattındaki oyuncuların işi ciddî tutmamaları takımın aleyhine olmaktadır. Bazı muhacimler de bozuk oynamakta arkadaşlarına yardım ettiklerinden takım beklenen randımanı vermemektedir. Tekrar eski vaziyetlerini bulmak için fazla çalışmaları ve maçlara enerji ile çıkmaları lâzımdır. Her iki maçın neticesi kupa finalistini tayin edeceğinden karşılaşmaların çok çetin geçeceği ve iki aydanberi güzel bir maç takibine imkân bulamayan meraklıların bu suretle zevklerini tatmin edecekleri muhakkaktır.

Şazi Tezcan

Ankara - Istanbul güreş müsabakası

Güreş federasyonunun senelik faaliyet programına dahil bulunan Ankara - İstanbul güreş müsabakaları önümüzdeki pazar günü şehrimizde yapılacaktır. Serbes ve grekoromen olmak üzere iki sınıf güreşçi arasında icra edilecek bu mühim müsabakalar için Beyoğlu Halkevi jimnastik salonu tahsis edilmiştir. Evvelce cumartesi akşamı yapılması tekarrür eden müsabakaların gerek güreşçilerin ve gerekse halkın bilhassa geceleri nakil vasıtaları yüzünden maruz kaldıkları zorluklar göz önünde tutularak pazar günü gündüz yapılmasına karar verilmiştir.

Takımlar aynı günde yekdiğerini takiben biri serbes diğeri grekoromen olmak üzere iki çeşid müsabaka yapacaklardır. Federasyon bu karşılaşmalar için yerinde bir karar vererek müsabakaların tanınmış bir kaç güreşçiye inhisar ettirilmemesi düşüncesile bir müsabakaya giren güreşçinin diğer bir müsabakaya iştirakine müsaade etmemiş ve iki rakip bölgenin aynı günde biri serbes diğeri grekoromen olmak üzere iki takım çıkarmasını şart koşmuştur.

Karşılaşmalar filiz sıkletten yarı ağır sıklete kadar olmak üzere altı sınıf güreşçi arasında olacaktır. Temsili mahiyette yapılacak olan bu müsabakalar için uzun müddettenberi hazırlık yapmakta olan Ankaralı sporcular cuma günü 13 kişilik bir kafile halinde şehrimize geleceklerdir.

İstanbul bölgesini temsil edecek güreşçiler ajanlık tarafından tesbit edilmiş ve güreş antrenörü Saim'in nezareti altında idmanlarına başlamıştır. Güreş sporunda en ileri giden iki bölgenin yapacağı bu karşılaşmalara spor meraklıları tarafından büyük bir ehemmiyet verilmektedir.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Konuşan kumru

Vapur kalktıktan sonra salonda:

— Kahve, çay... Kahve, çay... diye bağırarak dolaşan garsona seslendiler:

— Evlâdım bize üç kahve... Birisi az şekerli olsun...

Biraz sonra gelen kahveleri içtiler. Boşalan fincanların tabaklarına kahve paralarını koydular. Vapur çarklarının zangırtıları arasında karşıki kanapede duran boş fincanlar titreşiyor, oldukları yerde şıkırtılı sesler çıkarıyorlardı.

İçlerinden birisi sigarasını yaktı. Onu her zaman vapurda görürdüm. Etrafına birçok yolcuları toplar, bazan pek tuhaf hikâyeler anlatırdı.

O günü de sigarasından bir nefes çektikten sonra yanındakilerine döndü sordu:

— Çocuklar, siz konuşam kumru gördünüz mü?..

Ötekiler gülümsediler:

— Konuşan kumru mu? İlk defa senden işitiyoruz... O nasıl hayvan böyle?..

— Basbayağı hayvan... Efendim, bundan altı yedi sene evvel bir gün akşam yemeğinden sonra gazetemi elime almış, bir köşeye çekilmiştim. Birdenbire şöyle bir serlevha gözüme ilişti: «Konuşan kumru»... Merak ettim. Alt tarafını okudum. O zamanlar beni hayretten hayrete düşüren satırları şimdi hemen hemen aynen hatırlıyorum. Şöyle deniliyordu:

«Pasifik adalarında, Hindistanda ve Yeni Gine'nin bazı yerlerinde gayet garip bir kuş yaşamaktadır. İsminin: «Konuşan kumru» olmasına rağmen bu hayvan aslen papağan sülâlesine mensuptur. Ve şekil itibarile aynen kumruya benzemektedir. Konuşan kumrular şaşılacak derecede ezberci mahlûklardır. Yanlarında geçen bir konuşmayı gayet hassas ve son derece büyük bir gramofon plâğı gibi hemen tesbit ederler. Aradan bir müddet geçince konuşmalarını dinlediği kimselerin sözlerini olduğu gibi tekrarlarlar. Bu meziyetlerinden dolayı birçokları bu kuşlardan gayet garip bir surette istifade etmektedir. Bunların sahipleri konuşan kumruları tanıdıklarının, arkadaşlarının evlerine bırakmaktadırlar. Kuşlar işittikleri şeyleri gene bir gramofon plâğı sadakat! ile zaptedip biraz sonra sahiplerinin evine gelerek bunları birer birer tekrarlamaktadırlar. Bu suretle kuşların sahipleri, dostlarının, arkadaşlarının, tanıdıklarının kendi haklarındaki fikirlerini konuşan kumrular vasıtasiyle öğrenmektedirler. Bu hayvanlar son derecede zeki mahlûklardır. Her hangi bir dili birkaç kere işitecek olurlarsa hemen onu kapmakta ve derhal öğrenmektedirler.»

Gazetede okuduğum bu satırları karıma da gösterdim. O:

-- Aman ne güzel... dedi insanın işte böyle bir kuşu olursa yaşadı demektir...

— Öyle ya... Kumruyu bildiklerin, dostların, ahbapların evlerine gönder, onları dinlet... Fevkalâde şey!.. Tabii bizim böyle bir kumrumuz olsa hayvancığı benim arkama takarsın... Sabahtan akşama kadar kuşa beni takip ettirirsin...

— Tabii... Fakat sen evde olduğun zamanlar da kuşu başkalarının evlerine, ne konuştuklarına merak ettiğimiz kimselerin yanlarına gönderirdik. Ne güzel olurdu değil mi?

Aradan seneler geçti. Bir buçuk ay evvel İstanbula tâ Hindi Çiniden bir arkadaşım geldi. Bu çocuk macerayı son derecede sever. Daha pek küçük yaşında iken: «Ben büyüyünce Çinmaçine gideceğim!.» diye zıp zıp sıçrardı.

Büyüdükten sonra uzun bir seyahate çıktı. Bu sefer her tarafı saran harp ateşi içinde bin bir macera geçirerek İstanbula dönmüş... Bir gün elinde bir kafes ile evime geldi. Ve bana:

— Bak, sana tâ uzaklardan, ismi bile insana tuhaf gelen bir memleketten ne getirdim?.. Bir kuş... Adına: «Konuşan kumru» diyorlar. Pek nadide bir hayvandır. Yeryüzünde bundan ancak birkaç yüz tane kalmış... Bu pek zeki ve harikulâde bir mahlûktur. Yalnız biraz dedikoducudur. Senin hakkında konuşulan şeyleri yemeyip içmeyip sana yetiştirir. Al kuşu hayrını gör... Ben ona Türkçe de öğrettim. Bu kuş değil, iki kanatlı küçük bir insan gibidir. Konuşulanları âdeta anlar ve işittiklerini gelip sana anlatır...

Dostum böyle söyliyerek kuşu bıraktı ve çıktı gitti. Hakikaten bu kuş şeklinde bir insandı...»

Adam hikâyenin burasına gelince arkadaşları itiraz ettiler:

— Haydi canım sen de böyle kuş olur mu?.. Belki bir kuş insan sözlerini tekrar eder amma söylediği şeylerin mânasını anlamaz. Böyle iki kanatlı insan gibi kuş olur mu canım?

Hikâyeyi anlatan adam arkadaşlarının bu sözlerini büyük bir soğukkanlılıkal karşıladı:

— Siz beni dinleyiniz. Sözlerimi bitireyim... Sonra haklı olduğumu anlıyacaksınız... «Konuşan kumru» ya dair sözlerime itimad ediniz... Evet bir buçuk ay evvel bir arkadaşım bana böyle bir kuş getirdi. Artık biz evde karı koca sevinçten çıldırıyorduk. Bu hakikaten fevkalâde bir şeydi. Bu kuş vasıtasiyle sanki bütün tanıdığımız, bildiğimiz kimselerin evlerine birer gizli «ses dinleyici» âlet koymuş gibi idik.

Bilhassa karım bundan son derece memnundu. Kuşu evvelâ en sevdiğimiz bir ahbabımızın evine gizlice bıraktık. Gramofon plâğı gibi olan hayvan bir müddet sonra alıştırdığımız yuvasına, yani bizim eve döndü. Ve konuşmağa başladı. Onun sözlerinden ahbaplarımızın karı koca karşı karşıya geçip aralarında bizden şöyle bahsettiklerini anladık:

— Aman ne saygısız insanlar... İkide birde «cırt cırt» diye misafirliğe geliyorlar...

— Saatlerce de kalkmak bilmiyorlar ha...

— Yüzsüzer!.

Kuşun bize getirdiği bu sözler kızmaktan ziyade hayret etmiştik. Çünkü böyle konuşan ahbaplarımız bizi ne kadar ısrarla evlerine davet ediyorlardı. Gitmediğimiz zamanlar ise darılıyorlar ve:

— Neden buyurmadınız?.. Tenezzül etmiyorsunuz efendim!. gibi sözlerle mutlaka evlerine gitmemiz lâzım geldiğini ileri sürerlerdi. Demek arkamızdan da böyle konuşuyorlardı ha... Tüüüüü... reziller!

Aradan bir müddet geçti. Bir gün evimize iki misafir gelmişti. Bir aralık nasıl oldu bilmem, misafirleri odada beş dakika kadar yalnız bırakmıştık... Pardon yalnız değillerdi... Konuşan kumru da orada idi. Lâkin iki misafir hayvanın odada olduğunun farkında bile olmamışlardı.

Biz karı koca onların yanına girdiğimiz zaman misafirler şunları söylediler:

— Duvardaki tablonuz hakkında konuşuyorduk... Fakat ne fevkalâde eserler... Hepsi birer şaheser... Harikulâde tablolar doğrusu!..

— Hele şu karşıdaki: «Balıklar» tablosu... Bu resim odaya âdeta başka bir hususiyet veriyor.

— Doğrusu bütün tablolar büyük bir zevkle seçilmiş!..

Misafirlerimizin bu sözlerine teşekkür ettik. Bir müddet daha konuştuk:

Bu sefer bizim konuşan kumru şöyle söylenmeğe başlamaz mı?

— Aman şu duvardaki tablolar ne kadar kötü şeyler... Taş basması eski resimler bunlardan çok iyidir...

— Hele kardeşim şu karşıdaki: «Balıklar» tablosuna bak... Bu resim odayı Balıkpazarına döndürmüş... Olur şey değil..

— Tabloların hepsi büyük bir zevksizlikle seçilmiş!.. Kuşun tekrar ettiği bu sözlerden anladık ki misafirler tablolarımız hakkında böyle konuşmuşlardır...

Bundan sonra konuşan kumru vasıtasiyle her gün dotlarımızın, ahbaplarımızın, tanıdıklarımızın bizim hakkımızdaki sözlerini işitiyor ve sinirimizden deli olacak raddeye geliyorduk. Nihayet dayanamadık. Bu kuş bizi mahvedecekti. Onu Amerikalı bir gazeteciye sattık. Galiba bu zat kendi giremediği yerlerden bu kuş vasıtasiyle haberler alacak, gazetesine yazacakmış!..»

Adamın hikâyesi burada bitmişti Arkadaşları bir kere daha:

— Haydi efendim böyle kuş olur mu?.. diye itiraz ettiler.

O:

— Tabii böyle kuş olmaz... Ve dua ediniz ki böyle insanlar gibi; konuşulan şeyleri anlayıp, hemen gelerek size yetiştiren bir kuş yok... Yoksa eşinizin, dostunuzun hakkınızda ne söylediklerini bu hayvan vasıtasiyle öğrenir, deli divane olurdunuz. Bu kuş hikâyesini tâ başındanberi ben uydurdum. Ve şimdi insanları birbirlerine katacak böyle bir hayvan yaratılmadığı için bir yiyip bin dua ediyorum... Evet, ya böyle bir kuş olsaydı... O zaman hiç kimseyi çekiştiremez ve dedikodu yapmak için ağzımızı bile açamazdık... İnsanların bugünkü rahatı birbirleri hakkındaki fikirlerini, düşüncelerini bilmemelerinden ileri geliyor... Bunları bir gün öğrenecek olurlarsa halleri berbaddır.

— Mademki yeryüzünde böyle bir kuş yok, o halde rahat rahat dedikodu yapabiliriz...

Hikmet Feridun Es

İstanbul Belediyesi bütçesi hakkında düşünceler

(Baş tarafı 5 inci sahifede)

den tediye etmek mecburiyetindedir.

Bu şartlar altında İstanbul belediyesinin varidatı ne suretle arttırılabilir? Devlet bugün içinde bulunduğu sıkışık mali vaziyet içinde belediyelere mühim para yardımlarında bulunamaz. Zaten bu gibi yardımlar hakiki bir otonominin teessüsüne mâni olmaları dolayısile pek arzuya değer de değildir. Fikrimizce bahis mevzuu olabilecek çareler (1) şehir işletmelerinden varidat temin etmek (2) belediyenin kendisine mahsus vergi varidatını arttırmaktan ibarettir.

1 — Gaz, su, elektrik, tramvay, otobüs, şehir vapurları ve liman işletmeleri, mahiyetleri icabı olarak, şehirlere ait telâkki edilebilirler. Bu işletmeler belediyeler için muntazam ve emin varidat membalarıdırlar. Bu gibi işletmelerin mübayaası ve idareleri için lâzım gelen para istikraz yolile temin edilmelidir. Belediye bankası şimdiki halde bu meblâğları temine muktedir olmadığı takdirde dahili bir istikraz yapılabilir. Bugün memlekette plâsman arayan birçok sermaye mevcut bulunduğu için böyle bir istikrazın muvaffakiyet ihtimalleri vardır. Faiz mutedil olursa ve istikraz uzun bir zamanda amortize edilirse, mevzuubahis işletmelerden şehir bütçesinin derhal istifade edebileceği bir takım hasılat elde edilebilir.

2 — Vergi varidatının arttırılması halk için pek büyük bir yük teşkil etmiyecek bazı belediye vergilerinin ihdası düşünülebilir. Bunlar arasında, ilk plânda, bira, şarap, rakı ve bütün inhisar resimlerine belediyelere mahsus zamlar yapılması mevzuu bahis olabilir. Bundan başka mütearkki ve ikametgâh sakinlerinin adedine nazaran büyüdükçe nisbeti yükselen bir kira vergisi alınması cihetine de gidilebilir. Bu yazının dar çerçevesi işaret ettiğimiz bütün bu meselelerin yalnız ana çizgilerinin gösterilmesine müsalttir. Teferruatının ve İstanbul belediyesi vergi sisteminde yapılması muvafık olacak diğer ıslahatın ancak daha geniş bir etüd içinde izahı mümkün olabilir.

İktısad Fakültesi Sosyoloji Sosyal Siyaset Profesörü Kessler

Konya Nafia Müdürlüğünden

1 — Cihanbeyli kaza merkezinde yapılması mukarrer ilk okulun temel hafriyatile kârgir ve tuğla dıvarları ve hatıllarından ibaret birinci kısmın inşaatı kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 23 şubat 1942 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Konya hükûmet konağında Vilâyet Daimi encümeninde yapılacaktır.

3 — İşbu inşaatın keşif bedeli 15357 lira 41 kurus ve muvakkat teminatı 1152 liradır.

4 — Bu işe ait evrak şunlardır:

A — Projeler
B — Keşif cedveli
C — İhzarat ve imalâta ait silsilei fiat cedveli
D — Hususi şartname
E — Bayındırlık İşleri Genel şartnamesi
F — Yapı İşleri Umumi Fenni şartnamesi
G — Eksiltme şartnamesi
H — Mukavele örneği

İsteyenler bu evrakı her gün Konya Nafia Müdürlüğünde görüp tetkik edebilirler.

5 — Eksiltmeye girebilmek için üçüncü maddede yazılı muvakkat teminatın hususi muhasebe veznesine yatırıldığına dair makbuz veya bu mikdar şayanı kabul banka teminat mektubile eksiltme tarihinden en az üç gün evvel «tatiller hariç» referanslarile birlikte Konya vilâyetine müracaatla alınacak ehliyet vesikasının ve 1942 yılına ait Ticaret vesikasının ibrazı ve dördüncü maddede yazılı evrakın görülüp imza edilmiş bulunması lâzımdır.

6 — İsteklilerin beşinci maddede yazılı evrakı ve teklif mektuplarını 2490 sayılı kanunun hükümlerine uygun olarak tanzim edip ikinci maddede yazılı tarihte saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Vilâyet daimi encümen reisliğine tevdi etmeleri ve postada vaki gecikmelerin kabul olunmıyacağı ilân olunur. «1008»

Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları müessesesi müdürlüğünden:

20 metre mikâbı kayın, 217,940 metre mikâbı köknar ve 281,180 metre mikâbı çıralı çam kereste kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

I — Sahamızda teslim kayın kerestelerin muhammen bedeli 1200 lira, köknarın 14166.10 lira ve çamın 19682,60 liradır.

II — Eksiltme 2/3/1942 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 te müessesemizde yapılacaktır.

III — İsteklilerin eksiltmeye girebilmeleri için teklif mektuplarile birlikte muhammen bedelin % 7,5 u nisbetinde muvakkat teminat mektuplarını nihayet eksiltme saatinden bir saat evvlisine kadar müessesemize tevdi etmiş olmaları lâzımdır.

Postada vuku bulacak teahhürler muteber sayılmaz.

IV — Kerestelere ait şartnameler taliplerine İstanbulda Sümer Bank şubesinden, Ankarada Sümer Bank umumi müdürlüğünden, Karabükte müessesemizden bilâ bedel verilir. .2008)

SİNGAPUR KORSANLARI

Tefrika No. 29 Yazan: İSKENDER F. SERTEL

Dedi ve olup bitenleri anlattı. Bu sırada Hamdunun sersemliği gitmiş ve gözünü açarak:

— Eyvah Yamada'nın kızını kaçırdılar...

Diye söylenmeğe başlamıştı. İngiliz çavuşu Hamdunun yakasını bırakmıyordu. Hamdun:

— Prens Nahinin adamları tuzak kurdular.. bizim bu mağazaya girdiğimizi görmüşler.. bizi takip etmişler.. kasden vitrini yıkıp kavga, gürültü çıkardılar. İşte, Takako meydanda yok. Haydi, benim yakamı bırakın da onu meydana çıkarın!

Mağaza sahibi, Hamdunun sözlerini doğrulayınca, muhafızlar. çavuşun emriyle sağa sola dağıldılar ve Takakoyu aramağa koyuldular.

Hamdun, mağaza sahibi Çinliye:

— Bizim yüzümüzden zarar gördün, dedi, al şu paraları.. biz çavuşun dediği gibi, ne Malezya ayısıyız, ne de haydud.

Mağaza sahibi, Hamdunun uzattığı parayı almadı:

— Ben şimdi gürültünün iç yüzünü anladım, aslanım! Kapının önünde prens Nahinin adamları dolaşıyordu. Yamada güya prensin «Mukaddes kılıç» nı çaldırmış.. dündenberi halkın ağzında böyle bir dedikodu dolaşıyordu. Şimdi prens de, buna karşılık olarak, korsan Yamadanın güzel kızını kaçırttı...

Mağaza sahibi, Hamduna şunları da söylemekten çekinmedi:

— Eğer mağazama gelir gelmez, o genç san'ın Yamadanın kızı olduğunu söyleseydin, başınıza bu felâket gelmezdi. Onu dışarıya bırakmazdım.

— Ben de bırakmak istemedim amma, kavga arasında çıkmış..

— Onu kaçırmak için, prensin adamları seninle kavgaya tutuştular. Bunu şimdi anlıyorum amma, ne yazık olan oldu artık.

Hamdun yüzündeki kanları sildi. Sol elindeki bıçak yarasını bir bez parçasiyle sardı.

— Şimdi Takakoyu nasıl bulacağız?

— Bizim Çinliler mahallesine götürdülerse, ben, Yamadanın hatırı için sana yardım ederim. Takakonun izini çabuk bulurum. Fakat, prensin hususi ve gizli köşklerinden birine götürülüp hapsedildiyse. o zaman Takakoyu bulmak güçleşir.

İngiliz muhafız çavuşu:

— Sen merak etme! dedi, ben prens Nahiyi tehdid etmesini bilirim. Eğer bu işi o yaptıysa alacağı olsun.

İngiliz muhafızları prens Nahiye düşmandılar. Çinli mağaza sahibi de gıyaben Yamadaya meftun bir adamdı.. Hamdunu yüz üstü bırakmadı.. mağazasını kapadı:

— Haydi, benimle beraber gel.. ilkönce Takakoyu bizim mahallelerde arıyalım.

***

Çinliler mahalesinde araştırmalar

Çinli kumaşçı öne düştü. Hamdun onu takip ediyordu. Çinliler mahallesinin ilk sokağına varmışlardı.

Hamdun buradan geçerken şehri gezmeğe çıkan gemi arkadaşlarından birine rasladı. Hemen yanına sokuldu:

— Yamadaya git, haber ver. Takakoyu prensin adamları kaçırdılar. Ben takip ediyorum.

Dedi. Korsan derhal sahile doğru koşmağa başladı.

Kumaş taciri Hamduna sordu:

— Korsanın kızı Singapura ilk defa mı geliyor?

— Evet., niçin sordun?

— Evvelce de gelmişse, belki burada bir âşığı vardır, diye içime bir şüphe girmişti de.

— Hayır.. hayır.. onun gemi dışında hiç bir âşığı yoktur. Takako erkek yürekli bir kızdır.

— Fakat, çok güzel ve sevimli.

— Onun güzel ve sevimli oluşu. başına böyle bir felâket gelmesine sebep mi teşkil eder?

— Şüphesiz. Lân - Çu - Ko'nun sözü meşhurdur: «Her çirkinin düşmanı vardır.. o da kendisi. Fakat her güzelin bin düşmanı vardır.. kendinden başka dostu yoktur!»

— Güzel bir söz amma, şimdi Çin filozofun öğüdlerini dinlemek sırası değil. İşimize bakalım. Bana sorarsanız, nefes almağa bile vaktim yoktur..

Kumaş taciri sokağın başında birkaç Çinliyi çağırdı. Bu adamlar tacirin yanına büyük bir saygı ile yaklaştılar. Tacir — Hamduna işittirerek — Çinlilere sordu:

— Bu sokağa yabancı bir kadın getirdiler mi?

Çinliler hep birden:

— Hayır, dediler, böyle bir kadın görmedik..

Tacir:

— O halde öteki sokağa gidelim.

Diyerek Hamdunun kolundan çekti.

Elli adım kadar ilerilediler, bir başka sokağın demir kapısı önünde durdular. Burada da kendisini aynı sayğı ile karşılıyan Çinlilere tacir sordu:

— Bu tarafa bir yabancı kadın kaçırdılar.. gördünüz mü?

Çinliler hep bir ağızdan menfi cevap verdiler. Fakat, bunların arasında dolaşan dokuz on yaşlarında bir Çinli çocuk:

— Ben gördüm — diye seslendi — şuradaki evlerden birine genç bir kadın getirdiler ve döğdüler.

Çinliler çocuğa hücum ederek bağırdılar:

— Bu, geveze ve aptal bir çocuktur. Daima yalan söyler, herkesi birbirine düşürür. Maamafih. şüpheniz kalmasın diye, onun söylediği evi arıyabilirsiniz!

Kumaş taciri, Hamdunun yüzüne baktı:

— Ne dersin sen?

— Arıyalım..

— Evet. arıyalım. Mademki bir çocuk söylüyor bunu.. ne kadar yalan olsa. bir hakikat tarafı da vardır.

Yürüdüler ve küçük çocuğun gösterdiği evin önünde durdular.

Çinlilerden biri evin kapısını çaldı. Yüzü boyalı ve kimonosu renkli bir kadın çıktı:

— Ne istiyorsunuz?

Çinli tacir bir zabıta âmiri tavriyle ileriledi:

— Evini arıyacağız?

— Kaçak mal yok benim evimde. Fakat mademki arzu ediyorsunuz.. buyurunuz.

Tacir girerken, ev sahibesine sordu:

— Senin kocan yok mu?

— Hayır. Kocam Siva uğrunda öldü. Üç kızımla ben çalışarak hayatımızı kazanıyoruz.

Hamdun bu kadından şüphelendi. Zira kapı açılır açılmaz kadının rengi balmumu gibi sararmıştı.

Çinli tacir önde, Hamdunla beraber ayni sokak sakinlerinden beş Çinli de arkadan eve girdiler. Hamdun:

— Ben kapıda durayım.. üst katları gezerken belki Takakoyu kaçırırlar.

Dediyse de tacir Hamdunu bırakmadı, kapıyı kapayıp anahtarını yanına aldı. Ev sahibi kadın:

— Evimizden kaçacak kimse yok. dedi. bir kızım hasta yatıyor, öteki kızlarım alt kattaki kumaş tezgâhında kimono dokuyorlar.

İlkönce alt kata indiler. Burada gerçekten büyük bir dokuma tezgâhı kurulmuştu. İki genç kız çalışıyordu.

Alt katı iyice aradılar.. yabancı bir kimseye raslamadılar.

Çinli kadın:

— Üst katta kızım yatıyor, dedi, onu bu halde görmenizi hiç istemezdim. Mademki ısrar ediyorsunuz.. gelinize görünüz!

(Arkası var)

EY KADER!

Aşk ve macera romanı

Tefrika No. 169 Nakleden: (Vâ - Nû)

Zavallı kızcağız, şuurunu, mantıkını kaybetmişe benziyordu. Aklı, fikri yalnız Galibeyi kurtarmağa saplanmış, bu arzu kendisinde bir fikri sabit halini almıştı.

Araba, Suzanın kapısı önünde durunca, Meliha inerek arabacının eline yarım lira sıkıştırdıktan sonra elektrikler içinde yanan eve girdi. Uşaklardan hiç biri ismini ve kimi aradığını sormadı.

Mantosunu, vestiyerde duran iki uşağa teslim ettikten sonra büyük salona girdi. Salon hınçahınç davetlilerle dolu idi. Davetliler arasından geçerken bütün gözler, dikkatle üzerine dikiliyordu. Erkekler Melihaya hayranlıkla, mükellef tuvaletli kadınlar da kıskançlıkla bakıyorlardı. Melihanın üzerinde mücevherat namına birşey yoktu. Fakat taraveti, gözleri kamaştıran güzelliği ve cazibesi milyonlara değerdi.

Artık Meliha, Recai beyin mağazasındaki fakir veznedar veyahut çamaşır fabrikasının hesap memuru değildi. Giydiği tuvalet altında muhteşem, en müşkülpesend erkeklere bile kendisini beğendireck müstesna bir kadın olmuştu. Solgun yüzü, heyecandan, sabırsızlıktan pırıl pırıl yanan gözleri, Melihaya, başka bir cazibe veriyordu.

Muganniye Suzanın evi, hakikaten mükellef bir konaktı. Ne tarafa göz atılsa servet ve refahın bariz alâmetleri göze çarpıyordu. Suzanın yakın dostlarına vermiş olduğu vedâ ziyafeti yarım saat evvel bitmişti. Şimdi konağın muhtelif salonları suvare için sel gibi akan kadın, erkek davetlilerle doluyordu.

Büyük holde kurulmuş olan kürsü üzerinde yerleşmiş orkestra takımı, insanın içini gıçıklayan, tatlı hisler uyandıran, tangolar, fokstortlar çalıyordu. Bir çok çiftler, adımlarını orkestranın nağmelerine uydurarak dansa başlamışlardı. Parlak duvarlar, tavanlar, döşemeler, parkeler yüzlerce ampülden sızan elektrik ışıkları altında pırıl pırıl parlıyorlardı. Dansetmiyenler, salonların köşe ve kenarlarında muhtelif gruplar teşkil ederek tatlı tatlı konuşuyorlardı. Meliha, bunların yanından geçtikçe, her taraftan takdir ve hayranlık sesleri yükseliyordu:

— Ne cazibeli ve ne güzel kadın!

— Acaba kim, tanıyor musunuz?

— Hayır!

— Artist mi dersiniz?

— Vallahi bilmiyorum.

— Her halde enfes bir parça!

— Kimi arıyor acaba?

— Her halde çok bahtiyar bir fani olacak!

Meliha, salondan salona dolaşıyor, gözleri duvarda asılı duran saatlerden hiç ayrılmıyordu. Fahriye raslamadıkça heyecan ve endişesi artıyordu. Genç kız, Fahriye salonlarda raslamayınca bahçeye indi, büyük palmiye sakısları arasında dolaştı, Bahçede dolaşırken kuytu köşelerde mahrem mahrem konuşan çiftlere raslıyordu, onlar da bu güzel kızın, böyle avare avare dolaştığını gördükçe, âşıkını aradığına ve yahut elinden kaçırdığına hükmederek gülüşüyorlardı.

Meliha, Fahrinin kendisini aldattığına ve buraya gelmiyeceğine hükmederek ümidsizliğe düşüyordu. Delikanlı, meydanda yoktu.

Genç kız, Fahriyi bulacağından ümidsizliğe düşerek çıkıp gitmeğe karar vereceği esnada, büyük salonun yanında yarı aydınlık küçük bir salonun içine kapıdan bakınca, Fahrinin bir koltuğa gömülerek oturduğunu gördü. Fahri, arkasını kapıya çevirmiş olduğu cihetle, Meliha bu salonun yanından bir çok defalar geçtiği halde, onu görememişti. Nihayet Fahriyi bulunca, kalbi hızlı hızlı çarpmağa başladı. Bu çarpıntı Fahriyi sevdiğinden değil, hiddetten ileri geliyordu. Fahri de başını koluna dayayarak, Meliha gibi duvardaki saate sabırsızlıkla bakıyordu. Genç kız, gürültü çıkarmamağa çalışarak Fahriye yaklaştı. Fakat delikanlı, ipekli tuvaletin hışırtısını duyduğu cihetle, başını çevirdi, karşısında bir heykel gibi duran Melihayı görünce, geniş bir nefes aldı ve sert bir sesle:

— Nihayet gelebildiniz demek! dedi.

— Beni bekliyor mu idiniz?

— Bu ihtimal aklımdan geçmedi değil.

— Bu defa verdiğiniz randevuya muhakkak geleceğimi tahmin etmeli idiniz.

Meliha, Fahrinin üzerine atılıp da yüzünü, gözünü paralamamak için kendini güçlükle tutuyor, ruhunda cereyan eden müthiş mücadeleyi, hissettirmiyordu. Fahri, genç kızı, şaşkınlıkla karışık bir takdir hissi ile süzüyordu. Meliha, delikanlının bu şaşkınlığını görünce sordu:

— Beni çok mu değişmiş buluyorsunuz?

— Seni düşündüğüm ve tahayyül ettiğim gibi buluyorum. Siz, bugün bulunduğunuz fakir ve mütevazi mevkie lâyık değilsiniz. Nihayet vaziyetinizi değiştirmeye karar verdiniz mi?

— Bunu nasıl yapabilirim?

— Beni dinlemek, size uzattığım ele elinizi vermek, teklifimi kabul etmek suretile.

Meliha, bu sözlere müphem bir cevap verdi:

— Bunu ileride düşünürüz. Şimdi, size söyliyeceğim başka şeyler var, dakikalar da çok kıymetlidir. Galibe eve dönmedi.

— Bundan haberim var!

— Mektubunuz, beni müthiş bir endişeye düşürdü. Beni bu endişede.. ancak siz kurtarabilirsiniz, Galibe nerede?

— Hemşireniz, en sakin ve en hissiz insanların bile başını döndürecek, sönük hisleri uyandıracak derecede güzeldir. Kendisini tuzağa düşürdüler. Galibe, acemiliği ve saflığı yüzünden bu tuzağa kolaylıkla düştü. Fakat tuzak, o kadar iyi tertip edilmiş idi ki, hemşireniz gibi saf ve temiz bir kız değil, feleğin çenberinden geçmiş her hangi bir kadın muhakkak düşerdi.

— Size bir şey soracağım: İsteseydiniz bu tuzağa mani olabilir miydiniz?

— Evet, tek sözüm kâfi di.

— Bu sözü de sarfetmediniz öyle mi?

— Niçin söyliyecekmişim. Ben ancak bana dost olanlara hizmet ederim.

— Bizi ise düşman telâkki ediyorsunuz değil mi?

— Benim dostluğumu ve muhabbetimi reddetmediniz mi?

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü program

13.30 Program, 13.33 Karışık şarkılar, 13.45 Ajans haberleri, 14.00 Riyaseticümhur bandosu. 14.60 Karışık şarkı ve türküler, 18.03 Fasıl heyeti, 18.40 Dans orkestrası, 19.00 Konuşma, 19.15 Dans orkestrası, 19,30 Ajans haberleri. 19.55 Şarkı ve türküler, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Beyati ve Uşşak makamları, 21.00 Ziraat takvimi, 21.10 Müzik, 21.45 Konuşma, 22.00 Salon orkestrası, 22.30 Ajans haberleri ve borsalar, 22.45 Salon orkestrası.

Yarın sabahki program

8.33 Müzik: Hafif grogram (P.), 8.45 Ajans haberleri, 9.00 Müzik: Hafif parçalar ve marşlar (Pl.), 9.15 Evin saati, 9.45 Müzik programının son kısmı (Pl.).

BULMACAMIZ

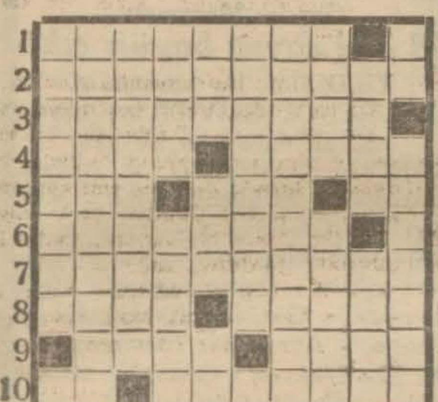

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Üç tarafı su kara parçası.
2 — Sevdalıya yakışan lâf.
3 — Razı değil.
4 — Tersi açılır kapanır bıçaktır - İtalyan parası.
5 — Emme - Gizli şey - Nefi edatı.
6 — Yâdedilir mi.
7 — Un fakrikatörü.
8 — Portekize ait takım adalar - Tersi bir nevi manda arabasıdır.
9 — Başına «D» gelirse yere boşaltan olur - Bedava.
10 — Çok değil - Eski dervişlerin tuttuğu yol.

Geçen bulmacamız

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Başağrısı, 2 — Âlemrakısı. 3 — Şefaat, 4 — Amaç, İkram, 5 — Gra, İbrahi, 6 — Ratibmahal, 7 — Ik, Kravata, 8 — Sı, Rahat, 9 — Islahat, No, 10 — Milâno.

Hali tasfiyede Pamuk Sanayii T. A. Ş.

Hali tasfiyede Pamuk sanayii Türk Anonim Şirketi hissedarlarının 19 Mart 1942 perşembe günü saat 15 te Galatada Kara Mustafapaşa caddesinde 149 numaralı Ovakimyan hanında 4 üncü katta Şirket Tasfiye Bürosunda âdi surette vukubulacak umumî heyet içtimaında hazır bulunmaları rica olunur.

1) — 1941 yılı muamelâtı hakkındaki Tasfiye memuru ve mürakip raporlarının okunması,

2) — 1941 yılı hesaplarının tasdiki ve tasfiye memurunun bu yıla ait muamelâttan dolayı ibrası;

3) — 1942 yılı için mürakip intihabı.

En az yirmi beş hissesi olup bu içtimada hazır bulunmak isteyenler hisse senetlerini içtima gününden en az bir hafta önce şirket tasfiye bürosuna tevdi etmeleri lâzımdır.

Mali Müesseseler tarafından verilen hisse senetlerinin tevdiini natık vesikalar hisse senetleri makamında kabul olunur.

TASFİYE MEMURU

AKŞAM

Abone bedeli

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	»

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız Başmuharrir: 20565 Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 Müdür: 20497

Muharrem 28 — Kasım 99

S.	İm.	Gü.	Öğ.	İki.	Ak.	Yat.
E.	11.36	1,15	6,47	9,39	12,00	1,32
Va.	5.17	6,56	12.28	15,21	17,41	19,13

İdarehane Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Türkiye demir ve çelik fabrikaları müessesesi müdürlüğünden:

Barem harici İngilizce, Almanca ve Fransızca bilen mütercim ve daktilo alınacaktır.

1 — Verilecek ücret:

A — Mütercimlere tahsil vaziyetlerile ehliyetlerine ve kadro münhalâtına göre 260 liraya kadar.

B — Daktilolara yapılacak ehliyet imtihanında lisan bilgisile yazıdaki süratine ve kadro münhalâtına göre 170 liraya kadar ücret verilecektir.

2 — Aranılan şartlar:

Mütercimlerin:
A — Devlet lisan imtihanında muvaffak olmuş bulunmaları,
B — Lise derecesinde tahsil görmüş olmaları,
C — Fiili askerlik hizmetlerini ifa etmiş olmaları,
D — 40 yaşından yukarı sinde bulunmaları.

Daktiloların:
A — Orta derecede tahsil görmüş bulunmaları,
B — 35 yaşından yukarı sinde olmamaları.
şarttır.

Taliplerin Ankarada Sümer Bank umumî müdürlüğü ile, İstanbulda Sümer Bank İstanbul şubesine, İzmirde yerli mallar pazarına, ve Karabükte müessese müdürlüğüne müracaatla tedarik edebilecekleri iş talepnamelerine aşağıda yazılı vesaiki bağlayarak en geç 28/2/942 tarihine kadar Karabükte müessese müdürlüğüne posta ile ve bizzat müracaat etmeleri ilân olunur.

1 — Tahsil vesikası,
2 — Nüfus kâğıdı «941 askerlik ihtiyat yoklamasını havi»
3 — Polis iyi hal kâğıdı
4 — 3656 ve 3659 numaralı kanunlara tabi müessesatta çalışanların halen bulundukları daireden alacakalrı tahriri muvafakatname.
5 - 3 boy 8 vesikalık fotoğraf. (2111)

Bastırılacak bir milyon adet "A" fişi ilânı

Toprak mahsulleri ofisi İstanbul şubesinden:

Kâğıdı tarafımızdan verilmek suretile açık pazarlıkla bir milyon adet «A» fişi bastırılacaktır. Şartnamesi ücretsiz olarak şubemizin levazım servisinden verilmektedir. Pazarlık 17 Şubat 1942 salı günü saat 14 de şubemizde yapılacaktır. İsteklilerin Sirkecide liman hanında dördüncü kattaki dairemize müracaatları ilân olunur. (2255)

Toprak mahsulleri ofisi İstanbul şubesinden:

Şubemiz kadrosunda münhal 100 «yüz» lira ücretli eksperlik ve ziraat mektepleri mezunları alınacaktır.

Taliplerin evrakı müsbitelerile şubemiz müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. 2219)

İstanbul sihhî müesseseler arttırma ve eksiltme komisyonundan:

Sıhhat Vekâleti için 100.000 adet üretanlı kinin ampulü imali işi açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 4/3/942 çarşamba günü saat 15 de Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürlüğü binasında toplanan komisyonda yapılacaktır.

2 — Muhammen fiyat kinini Sıhhat Müdürlüğünden verilmek üzere 0,50 kinin ve 0,40 üretan mevcut olmak üzere beher ampul imaliyesi dört kuruş on paradır.

3 — Muvakkat teminat 318 lira 75 kuruştur.

4 — İstekliler şartnamesini her gün komisyonda görebilirler.

5 — İstekliler 1942 yılı Ticaret Odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ile belli gün ve saate kadar komisyona gelmeleri rica olunur. (2222)

Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı Müdürlüğünden

3575 sayılı kanunla teşekkül eden sandığımızca kendilerine gerek tazminat ve gerekse muhtelif suretlerle istihkak tahakkuk edip müracaat etmemelerinden dolayı emanet hesabında saklanan paraların uzun zaman beklemesi muvafık görülmediğinden bu suretle sandıkta alacağı olanların en geç mayıs 942 ortasına kadar sandığa gerek yazı ile ve gerekse bizzat müracaat ederek haklarını almaları ve bu tarihten sonra vukua gelecek müracaatların reddedileceği ilân olunur. (852) (1050)

Üniversite A. E. P. komisyonundan:

Yapılacak işler	Muhammen bedelleri Lira	Kuruş
Gurebada nisaiye pavyonunda ve anfilerde tamirat ve tadilât.	5992	93
Birinci cerrahi kliniği dam tamiri	3770	16

Yukarda yazılı iki iş 2/III/942 pazartesi günü saat 15 de rektörlükte ayrı ayrı açık eksiltme ile ihale edilecektir. Keşif ve şartnameleri rektörlükte görülür. (2221)

Mersin Liman işleri inhisarı

Türk Anonim Şirketi umum müdürlüğünden:

Şirketimizde münhal bulunan YÜKLEME, BOŞALTMA MÜDÜRLÜĞÜ ile vesait SERVİSİ ŞEFLİĞİNE tayinleri için müracaat eden taliplerin lâzım gelen vasıfları haiz olmadığı görüldüğünden:

1 — En aşağı lise veya o derecede tahsil görmüş olmak.

2 — Yükleme, boşaltma işlerine vakıf ve deniz işleri idareciliğinde âmir olarak çalışmış bulunmak

3 — Yaşları (50) den fazla olmamak ve tam sıhhat halinde bulunmak gibi şartlar göz önünde tutularak isteklilerin isbat edici evrak suretlerile hal tercümesini, hakkında malûmat alınabilecek zevatın adreslerini bildiren yazı ile Şubat nihayetine kadar Şirket Umum Müdürlüğüne müracaat ederek haiz oldukları vasıflara göre verilecek ücret miktarını öğrenmeleri rica olunur.

NOT: Yükleme, boşaltma müdürlüğüne talip olacaklardan İngiliz dili konuşanlar müsavi şartlar karşısında tercih hakkına sahiptir.

Açık Arttırma ile satış

Şubatın 15 inci pazar günü saat 10 da, Beşiktaş Sinanpaşa camisi arkası (Hasfırın caddesinden gidilir) Akmaz çeşmede Selâmlık caddesinde 3 No. lu hanede mevcut ve muteber bir aileye ait bazı lüzumlu eşyalar açık arttırma suretile satılacaktır. 10 parçadan mürekkep ve gayet güzel Hereke kumaşı ile kaplı yeni halde rahat bir salon takımı, eski saraylardan çıkma bronz ve kristal büyük bir avize, 3 mavun tahtası ile tekmil som mavundan mamul, emsalsiz bir İngiliz yemek masası. hakiki Japon mamulâtı resimli müdevver bir salon masası, som mavundan mamul bir aynalı dolap, som cevizden mamul büyük bir yatak odası (3 parça), cevizden mamul güzel bir büfe, beş adet Viyana sandalyaları. aynalı ve aynasız dolaplar, gayet güzel yağlı boya tablolar, İngiliz bir bahü-etajer. karyolalar, bahçe için demir sandalyalar, vesair hayli ev eşyaları. Anadolu ve Acem halıları, güzel bir Fransız piyanosu tamam bir banyo tesisatı. Ev dahi altındaki garaj ile beraber satılıktır.

Bozkurt-Emlâk
Tanınmış ve tutulmuş bir müessesedir
Taksim Abdülhak Hâmid caddesi No. 23 Telefon: 4[illegible] Ankara şubesi faaliyettedir.

Zayi — Biri ağır işçi olmak üzere dört nüfusa ait ekmek karnemi zayi ettim, yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim.
Süleymaniye Avni paşa sokağı 15 numaralı evde Penbe

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

S.E.G — K.Ö — Kotra — Ş. — M.P — İngilizce öğretmen — ÖG — AA — MK — M.M — X.25 — İ.M — Ciddi

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları rica olunur.

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLANLAR
Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

ŞİMDİYE KADAR — Büyük bir Alman ithalât evinin işlerini çevirmiş, ithalât ve ihracat branşlarında, devlet müteahhidliğine aid işlerde ihtisas sahibi, piyasayı iyi bilen, Fransızca ve Almanca lisanlarında muhabereye muktedir, mükemmel teşkilâtçı birisi münasip sabit bir iş arıyor. İş kurmak istiyen bir ev ile de hususi anlaşma yapabilir. Referansları mükemmeldir. Akşamda (İthalât) rümuzuna mektupla müracaat. — 2

ÜNİVERSİTEYE — Devam eden bir genç öğleyin saat birden akşam geç vakte kadar çalışmağa vakti müsait olduğundan ticarethanelerde, müesseselerde ehven bir ücret mukabilinde münasip bir iş arıyor. Akşam'da N. N. rümuzuna mektupla müracaat.

TÜRKÇE, ALMANCA, FRANSIZCA — Lisanları ve daktilo bilen Almanca muhabere yapan herhangi bir müessesede bir genç iş arıyor. Kumbaracı yokuşu Zografos han, 59 içeride 2.

ÜNİVERSİTELİ BİR GENÇ — Öğleden akşama kadar çalışmak üzere iş aramaktadır. İsteklilerin Akşam'da N.İ. rümuzuna mektupla müracaatı.

BİR ALMAN MATMAZELİ — İyi bir aile nezdinde mürebbiyelik arıyor. Akşam'da «X 25» rümuzuna mektupla müracaat.

ASKERLİĞİMİ YAPTIM — Kapıcılık, kaloriferclilik yapmış iki bonservisim var. Bir işçiye ihtiyacı olanlar Taksimde Şehit Muhtar caddesinde Fazlı Bey apartıman kapıcı Ali nezdinde Mehmed'e — 1

KAPICILIK, ODACILIK ARIYOR — Apartımanlarda çalışmış askerlikle ilişiği yok. Kefil verebilir bonservisi mevcud Akşam'da K. B. rümuzuna mektupla müracaat. — 2

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

HİZMETÇİ ARANIYOR — Bir karı kocanın ev ve yemek işlerini yapacak genç bir hizmetçi istiyorum. Perşembe günleri her saatta şahsan müracaatları. Adres: Aksaray Tiryaki Hasanpaşa sokak No. 35 hane. — 1

DOKUMA MÜTEHASSISI ARANIYOR — El tezgâhları için örgü. boya ve apre işlerine bihakkin vakıf ustabaşılara dolgun maaş verilecektir. Her gün öğleye kadar Galatada Perşembepazarında İş hanında 1-2 numaraya müracaat. Tel: 40696. — 2

BİR BAYAN ARANIYOR — Aylık ücret 75 liradır. Diyarıbakırda resmi bir müessesede çalışacaktır. Orta tahsili bitirmiş olmak mecburiyeti yoktur. Türk olmak şarttır. Makine ile orta derecede yazanlar tercih edilir. Galata Tünel civarında Taptas han 16-17 numaraya saat 12-13 arası müracaat. — 7

EV KADINI ARANIYOR — İkisi de çalışır bir genç ailenin yakında bir yavrusu doğacaktır. Çocuğa ve eve bakacak ve kendisini aileden sayabilecek orta yaşlı kimsesiz bir ev kadını aranıyor. Kendisine cep harçlığı da verilecektir. İsteyenlerin Akşam'da «Mürab» rümuzuna tafsilen yazmaları. — 2

İSTANBULA ÇOK YAKIN — Mamur bir şehirde bir hekim muayenesi için bir bayana ihtiyaç vardır. İkamet ve iaşesi temin edilecek ve bir miktar da maaş verilecektir. İş hafiftir. İyi Fransızca bilmek şarttır. Akşam Hekim rümuzuna mektupla müracaat edilmesi. — 1

YALNIZ BİR BAYIN — Ev işlerini yapacak muvafık şeraitle Türk - Elen bir bayan aranmaktadır. İstiyenler Akşam'da (Bay) remzine sarih adresli mektupla yazmaları. — 2

MEMUR BAYAN ARANIYOR — Muhasebe, muhabere, Almanca veya Fransızca bilmesi. hüsnüahlâk sahibi olması şarttır. Maaş şimdilik 25 liradır. Ferdi Selek Galata Ömer Abid han 2 nci kat 23 numara. Telefon: 42368. — 2

3 — SATILIK EŞYA

AMERİKAN COGRAFİ MAĞAZİN — Mecmuası aranıyor. 5 veya on senelik kolleksiyonu olanların Akşam'da «Kolleksiyon» rümuzuna mektupla müracaat. — 5

SİNGERİN — En makbul modeli dikiş nakış makinesi yeni halde 250 liraya satılıktır. Sultanahmet Akbıyık hamamı sokak No. 30 a müracaat.

SATILIK TAKSİ OTOMOBİLİ — 38 model Ford. Sultanahmed Setbaşı kahvesinde motörcü Süleymana müracaat.

KELVİNATOR MARKALI — Az kullanılmış bir Havuz satılıktır. Beyoğlu Tarlabaşı Kalyoncu kulluk karakol karşısında 169 No. Fahri Bey apartıman, daire 3. — 2

AMERİKAN MECMUALARI — Eski veya yeni perakende veya kolleksiyon halinde: Fortune, Life, Colliers, Look, isimli Amerikan mecmualarına sahip olup da satmak istiyenler «Akşam» matbaasında (Y. G.) rümuzuna müracaat edebilirler.

İNGİLİZ MARKA — 30 beygir mükemmel işler bir buhar makinesi satılıktır. Müracaat: Burdurda Fabrikatör Hamdi Velicangil, İstanbul: Babıâli Şark otelleri. — 2

İYİ İŞLİYEN MÜSTAMEL BİR RADYO — Satın alacağım. Akşam'da J. V. C. rümuzuna yazılması. — 1

AZ KULLANILMIŞ BİR ÇOCUK ARABASI — Buset satılıktır. Saat 4 den sonra Beyoğlu İstiklâl caddesi Ankara apartımanı No. 3 de görülebilir.

YENİ DOĞMUŞ ÇOCUK İÇİN — Az müstamel araba aranmaktadır. Satmak istiyenlerin aşağıdaki adrese yazmaları: Posta kutusu 79. İstanbul. — 3

BİR BUHARA ASTİRAGAN KÜRK SATILIKTIR — İsteyenler: Kadıköy, Şair Nefi sokak No. (2). Her gün öğleden evvel müracaat edebilirler. — 2

4 — Kiralık - Satılık

ERENKÖYÜNDE — Ethem efendi caddesi üzerinde çam ve envai ağaçlar bulunan, birçok küçük parçalara ayrılabilecek şekilde içinde güzel bir köşkü olan 27 dönüm arazi satılıktır. D. No. 738 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010. — 1

MODADA — Üstünde iki odası olan cadde üzerinde bir dükkân ehven bir fiatle satılıktır. D. No. 744 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010.

BEŞİKTAŞTA — Deniz kenarında üstünde dörder odalı iki kat ikamete elverişli ve altında büyük bir depo mahalli bulunan bir bina satılıktır. D.No. 742 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010.

AYASPAŞADA — Denize nazır çift apartmanlar yapılmağa müsait iki büyük arsa satılıktır. D. No. 740 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010.

VANİKÖYÜNDE — Rıhtımı olan bir kat üzerinde 6 odalı bahçesinde 2 oda çam ve meyva ağaçları bulunan bir yalı satılıktır. D. No. 538 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010.

MAÇKADA — 8.500 liraya satılık 4 katlı bir apartman 62 lira icar getirmektedir. D. No. 747 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010

BEŞİKTAŞ KÖYİÇİNDE — Pazar mahallinde altında dükkânı olan 9 odalı kârgir ev satılıktır, D. No. 749 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010

ŞEHZADEBAŞINDA — Karakol civarında üç katlı kârgir apartman satılıktır. D. No. 748 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010.

BEBEKTE — Küçük parsellere ayrılmağa müsait sahilde büyük bir yalı arsası satılıktır. D. No. 39 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010.

PANGALTIDA — Tramvay caddesi üzerinde iyi randımanlı altında dükkânı bulunan dört daireli kârgir bir apartman satılıktır. D. No. 739 Galatasaray Köşe apartman Emlâkiş. Tel: 49010.

PAŞABAHÇEDE — Sahilhane deniz üstünde 9 odalı 2 kısma bölünmüş harikulâde manzaralı ve bahçeli bir yalı satılıktır. Dosya No. 735 Galatasaray Köşe apartıman Emlâkiş: Tel: 49010.

FABRİKA VE MATBAAYA ELVERİŞLİ BİR BİNA SATILIKTIR — Cağaloğlunda fabrika ve matbaa ittihazına elverişli betonarme yeni bir bina satılıktır. Akşam idaresine müracaat. Telefon: 20681. — 5

SATILIK APARTIMAN VE SAİRE — İstanbul, Beyoğlu, Beşiktaş, Kadıköy ve Bostancıda en güzel, mutena yerlerde apartıman, arsa, dükkân ve akarlar satılıktır. Kadıköy Moda caddesi 104 numarada Emlâkevi Naci Azer'e müracaatları. — 8

KİRALIK ODA — Ayaspaşa İstanbul Palas apartımanın 16 No. lu dairesinde bütün konforu haiz bir oda ciddi bir baya kiraya verilecektir.

MAÇKADA — Gözem apartımanı karşısında Yeni Mete apartımanı satılıktır. Kapıcısına müracaat.

ACELE SATILIK KÂGİR HANE — Taksim Cümhuriyet âbidesine bir dakika mesafede Şehit Muhtar mahallesi eski Eğri yeni Çorbalı sokak 22 numara 5 oda sarnıç ufak bahçeli, üst katı daraça tekmil etraf nezarete sahip. fiati 4,000 lira, beğenildiği takdirde müracaat: Kasımpaşa Dörtkuyu caddesi 13 numarada bay Arif'e. — 1

KİRALIK BİNA — Sirkecide Hocapaşa mahallesinde İbni Kemal caddesinde 23 eski ve 24 yeni numaralı kârgir bina depo ve yahut ikametgâh olmak üzere kiralıktır. Talibinin Sirkecide Alemdar caddesinde Aya Tarapi Ayazmasına müracaatları ilân olunur. — 1

15000 LİRAYA SATILIK APARTMAN — Beyoğlunda İstiklâl caddesine 2 dakika mesafede 5 katlı 5 şer odalı 93 lira iradı bulunan. Dosya No. 307. Emlâk Yurdu. Tel: 44439. —

OSMANBEYDE 58000 LİRAYA SATILIK APARTIMAN — 6 şar odalı 210 lira iradlı. Dosya No. 306. Caddeye yakın. Taksim Cümhuriyet meydanı Emlâk Yurdu. Tel: 44439. —

85000 LİRAYA SATILIK APARTIMAN — Tokatliyan civarı net 3570 lira iradı ve 10 katlı altında iki dükkânı bulunan Dosya No. 304 Emlâk Yurdu. Tel: 44439. —

12000 LİRAYA SATILIK APARTIMAN ŞEKLİNDE EV — 3 kat ayda 70 lira iradı bulunan. Dosya No. 303. Taksim Cümhuriyet meydanı Emlâk han Emlâk Yurdu. Tel: 44439 —

30000 LİRAYA SATILIK KÖŞK — Bebekte 14 odalı içi dışı yağlı boyalı kaloriferli çifte banyo. Parke 30 dönüm erazisi ile beraber. Dosya No. 150 Emlâk Yurdu. Tel: 44439. —

8000 LİRAYA SATILIK EV — Ortaköyde 10 odalı içinde Parke banyosu bulunan Boğaziçi Çamlıcaya nazır bahçeli bir ev. Dosya No. 149 Emlâk Yurdu. Tel: 44439. —

3000 LİRAYA SATILIK ARSA — Harbiye caddesine bir dakika mesafede 9 metre yüzü ceman 213 metre bulunan. Dosya No. 148 Emlâk Yurdu. Tel: 44439. —

5000 LİRAYA — 4 adet dükkân üzerinde beş odası bulunan ayrıca iki kârgir ev ile beraber. Beyoğlu Yenişehirde satılıktır. Dosya No. 144 Emlâk Yurdu. Tel: 44439. —

KİRALIK APARTIMAN — Beyoğlu Yenişehirde 5 kat ap. 3 oda bir hol banyosu ile beraber beher kat 20 liraya. Dosya No. 308. Emlâk Yurdu. Tel: 44439. —

KİRALIK Ap. — Taksime bir dakika mesafede iki oda bir hol havagazı elektrik 15 liraya kiralıktır. Taksim Cümhuriyet meydanı Emlâk Yurdu. Tel: 44439. —

KİRALIK ODA — İyi mevkide, güzel döşenmiş, banyolu bir oda kiralıktır. İçindekilere müracaat edilebilir. Şişli. Osmanbey. Şair Nigâr sokak. Nigâr Apartman No. 9. — 1

SATILIK EŞYA, KİRALIK HANE — Yeni Lüks Mercedes yazı makinesi, tanınmış bir fabrikaya ısmarlama masif ceviz, marukenli altı sandalye, şık yemek masası, zarif büfesile yemek oda takımı. diğer ev eşyası hareket dolayısile hemen satılığa çıkarılmıştır. Altı odalı denize manzarası bahçeli hamamlı, elektrik, terkos havagazlı bulunan her nevi kömür odun sobaları olan ev de kiralıktır. Belediye civarında Eminönü yerli askerlik şubesi karşısında 16 numarada bayan Hamideye müracaat. — 2

BİR BAY — İyi bir aile yanında bir oda aramaktadır. Beğenildiği takdirde istenilecek ücret fazlasile verilecektir. Akşam'da (E.D.K.) rümuzuna mektupla. — 3

AYASPAŞADA SATILIK ARSA — Fevkalâde nezareti ve dört cephesi olan bir arsa satılıktır. Tafsilât almak isteyenler (20865) e telefon edebilirler. — 2

ŞİŞLİDE — Son istasyonda İskender oğlu sokağında 4 numaralı kârgir ev satılıktır. 5 odası, elektrik, suyu, bahçesi vardır. Telefonla (41043) numaraya müracaat. — 2

HER SEMTTE HER KIYMETTE — Acele satılık emlâk almak isteyenlerin Ferdi Selek TÜÜRK EMLÂK Bürosuna müracaatları. Galata Ömer Abit han kat 2 No. 23 telefon 42368.

5 — MÜTEFERRİK

FRANSIZCA LİSAN MÜTEHAS. PROF. ANJEL DERSANESİNDEN — Evlâdınızın Fransızcası zayıf ise bize yollayınız. Çabuk takviye ederiz. Âzami 3 - 4 mevcutlu müşterek dersler için aylık 5 liradır. Bahçekapı tramvay yolunda Selâmet hanı. Hususi ders dahi verilir. — 1

ALMANCA DERSLERİ — Çocuklara büyüklere gramer ve muhabere dersleri verilir. Kolay metodlar 6 ay zarfında Almanca öğretilir. Taksim Sıraserviler 101. Kapı 9 son kat madam Siftar.

ALMANCA DERSLERİ — Usulü tedrisi mükemmel olan bir Alman bayanı Almanca dersleri vermektedir. Pazardan maada her gün saat 3,½ den 7 ye kadar. İstiklâl caddesi 133 Hasan bey apartımanı 2 ci merdiven 1 kat 6 numaraya müracaat. — 4

ÇOK TECRÜBELİ — Lise profesörü. İngilizce. Fransızca dersler verir. Mektep talebelerinin derslerini izah eder. Her yere gider. Şartlar müsaittir. Akşam'da R.R. rümuzuna. — 5

FRANSIZ LİSESİ MEZUNU — Bir genç evlerde ehven şartlarla Fransızca ders verir. Beşiktaş Yeni Mahalle Jandarma Mektebi sokağı No. 27 Rahmi Solgit. — 1

DEVA

KAŞELERİ

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Ve bütün ağrilari derhal keser.

Sıhhiye Vekâletinin ruhsatını haizdir. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

RADYOLİN

ile sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

Mağazanız, atelyeniz, Imalâthane ve fabrikanız için muhtaç olduğunuz, sınaî tamirat, montaj, işletme gibi İşlerinizi ve her nevi otomobil yedek parçalalarını

Artık:

SAĞLAM, UCUZ ve ÇABUK

yaptırabileceksiniz

ÇELİKİŞ

bu iş için kuruldu

Adres: Mercan Yokuşu Üniversite kapısı karşısında No. 50 Kahraman Barbaros

BELFAM

nedir?

Güzelliğin en büyük sırrıdır.

DERMOJEN

YANIK, ÇATLAK, EKZEMA ve CİLD YARALARINA fevkalâde iyi gelir Derinin tazelenmesine ve yenilenmesine hizmet eder.

Her Eczanede bulunur.

GÖZ MÜTAHASSISI

Dr. Süreyya Gördüren

Galatasaray Avrupa pasajı karşısında Parma apartıman No. 23, kat 1.

Tezgâh aranıyor

Hava çekici, Üniversal Freze, Tornacı gibi her nev'i tezgâhı aranıyor. Tekliflerin Ankara 333 Posta kutusu adresine bildirilmesi.

Prof. Dr.

KEMAL CENAP

Lamartin caddesi 5. Doğu Palas No. 14. Taksim. Telefon: 43963 Hergün saat 15 - 18.

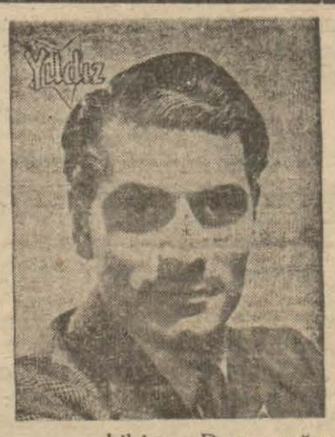

YILDIZ

Sinema, San'at, Güzellik ve Gençlik Mecmuası

78 inci sayısı bugün çıktı

YILDIZ'ın bu sayısında:

(LAURENCE OLİVİER'in) hayatına ait enteresan bir yazı CAROLL LOMBARD - Ankara radyosunun iki küçük yıldızı - Necla Ontan - Rebeca - Artistler iyi anne olabilirler mi? - Hakikî macera yıldızı - Beyaz perdenin ateşli dansözü - Gönüller hâkimi Garry Cooper - Ayrıca bir film romanı - Bir film hikâyesi - Güzel bir mizahî hikâye - Dert ortağının Okuyucularına cevapları.

Her yerde 15 kuruş

Belsamitol

İdrar yolları iltihabı, yeni ve eski BELSOĞUKLUĞU, İdrar zorluğu, Mesane ve Prostat iltihabı, Sistit ve Koli Sistitlere. Böbrek rahatsızlıklarına karşı en mükemmel bir ilâç BELSAMİTOL'dur. BELSAMİTOL kullananlar yukarıda yazılı hastalıklardan çabuk kurtulurlar. Bütün Eczanelerde bulunur. Satış deposu: Sami Aksu Bahçekapı İş Bankası arkasında Rahvancılar sokak No. 5.

NEZLE DİYİP GEÇMEYİNİZ...

Verem, Bronşit, Zatürre, Grip, Nezleden Gelir

GOMENTAL

Nezleden korur ve nezleyi kökünden keser.

Eczanelerden ısrarla **GOMENTAL** arayınız.

Kendir ve Keten sanayii Türk Anonim şirketi

Meclisi idaresinden:

İdare Meclisinin 15/1/1942 tarihli içtimaında şirketimiz ortaklarının senelik umumî hey'etinin sureti âdiyede içtimaa daveti karar altına alınmıştır. Ticaret kanununun 361 inci dahili nizamnamenin 49 uncu maddesine tevfikan 17 Mart 1942 tarihine müsadif salı günü saat 15 de Galata'daki Manhaym hanının 3 üncü katındaki şirket merkezinde aşağıdaki ruznameyi müzakere etmek üzere davet olunur.

En az (5) beş hisseye malik hissedarların içtima gününden bir hafta evveline kadar şirket merkezine veya Millî Bankalardan birine hisselerini tevdi ederek mukabilinde duhuliye varakaları almaları ve toplantıda bulunamıyacak hissedarların da nizamnamenin 59 uncu maddesine göre diğer ortaklardan kimi vekil edeceklerse bildirmeleri lüzumu ilân olunur.

RUZNAMEİ MÜZAKERAT

1 — Meclisi İdare ve mürakip raporlarının okunarak 1941 senesi bilânço ve hesaplarının tetkik ve tasdiki ile İdare Meclisi ve murakıbın ibrası.

2 — Temettüatın tevzii.

3 — Nizamnamenin 27 nci maddesi mucibince vazifesi hitam bulan iki İdare Meclisi âzasının yerlerine yeniden âza intihabile idare meclisi âzalarına verilecek huzur hakkının tayini.

4 — 1942 senesi için mürakip intihap ile verilecek ücretin tayini.

Kendir ve Keten Sanayii Türk Anonim şirketi

İDARE MECLİSİNDEN:

Şirketimiz İdare Meclisinin 15/1/1942 tarihinde vuku bulan içtimaında şirketimiz hissedarlar umumî hey'etinin sureti fevkalâdede toplantıya daveti karar altına alınmış olduğundan 17 Mart 1942 tarihine müsadif salı günü saat 15,30 da şirketin Galata'da Kürekçiler Manhaym hanının üçüncü katında kâin merkezinde vuku bulacak toplantıya gelmeleri ve müzakere ruznamesinde şirket esas mukavelenamesine bazı maddelerin ilâvesi mevcut olduğundan esas mukavelenamenin 37 ve 57 inci ve ticaret kanununun 385 inci maddeleri mucibince sahip oldukları hisse mikdarı ne olursa olsun bilûmum hissedarların toplantıya iştirâk edecekleri ve toplantı gününden bir hafta evvel hisse senetlerini şirket merkezine tevdi ile mukabilinde duhuliye varakaları almaları lüzumu ilân olunur.

MÜZAKERE RUZNAMESİ

1 — Ticaret Vekâletinin 7/1/1942 tarihli tamimi veçhile esas mukavelenameye ithâl edilecek 8 maddenin müzakere ve kabulü.

BAYILANLAR, ÇARPINTI VE SİNİR BUHRANI ÇEKENLER

NEVROL CEMAL

DEN 20 DAMLA ALINCA SİNİRLERİ YATIŞIR. DERHAL FERAHLARLAR.

Harp silâh ve vasıtaları komutanlığından

Komutanlığımız mimarlık işleri için askerlikle ilişiği olmayan diplomalı bir mimara ihtiyaç vardır.

Isteklilerin 25 Şubat 942 gününe kadar lüzumlu vesikaları ile İzmitte komutanlığımıza müracaatları. «2145»

Açık Arttırma ile Fevkalâde Satış

942 Şubatın 15 inci pazar günü saat 10 da Taksim Talimhane Topçular caddesi No. 18 Asrî apartımanın 8 No. lu dairesinde mevcut çok kıymetli eşyalar açık arttırma suretile satılacağı ilân olunur. Asrî vitrinli büfe, Dresuar, masa ve maroken kaplı 6 sandalyeden mürekkep nadide yemek oda takımı, dolap, tuvalet, 2 komodin ve markizden ibaret nefis yatak oda takımı, 5 parça asrî salon takımı, 2 koltuk, yazıhane ve kütüphane, Telefunken marka 6 lâmbalı radyo, 51 parça mükemmel tabak takımı, muhtelif çay takımları, pasta takımları vazolar ve biblolar, bronzlarile tül ve kadife perdeler, krome 2 kişilik karyola, Singer dikiş makinesi, avizeler, portmanto, demir soba, muşambalar, ralye marka yeni bir bisiklet, fırınlı havagazı ocağı, Sahibinin Sesi gramofon plâklarile ve bir çok eşyalar.

Stingl Original marka güzel bir piyano halı ve seccadeler. Pey sürenlerden 100 de 25 teminat alınır. Satış peşindir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (500) lira olan maden için 4 kalem muhtelif cins ve ebadda Amerikan matkap kalemi (23/2/1942) pazartesi günü saat (14,30) on dört otuzda Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından taahhüdünü ifa edemiyen müteahhidi nam ve hesabına açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (37) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (1057)

Maliye ve muhasebe mütehassısları ve muakkipler cemiyetinden:

Cemiyetimizin umumî heyeti 20 Şubat 1942 tarihinde cuma günü sabah saat onda cemiyetin merkezi olan Galatada Voyvoda hanının 13 numaralı odasında senelik toplantısını yapacağından mezkûr gün ve saatte bütün azaların toplantıda bulunmaları rica olunur.

RUZNAME: 1 — 1941 takvim yılına ait hesabatın tedkiki ve idare heyetinin ibrası. 2 — Yeni İdare heyetinin seçimi, 3 — Haysiyet divanı azalarının seçimi, 4 — Hesap müfettişlerinin seçimi.

Üniversite A. E. P. komisyonundan:

Birinci cerrahî kliniğine yaptırılacak 28145 liralık muhammen bedelli tahta eşya 23/2/1942 pazartesi günü saat 15 de Rektörlükte kapalı zarfla ihale edilecektir.

Zarfların saat 14 de Rektörlüğe verilmesi lâzımdır. Resmî liste, şartname Rektörlükte görülür. (850)

İnhisarlar İstanbul başmüdürlüğünden:

Başmüdürlüğümüz mıntakası dahilindeki tütün ve kapalı şişe ile içki satan bayiler ihtiyacı karşılayacak nisbette olduğundan ikinci ilâna kadar tütün ve müskirat bayiliği için beyhude müracaatta bulunulmaması ilân olunur. 2194)

İst. Lv. Âmirliğinden:

Kıldan gebre, torba, belleme dokutmak üzere bir mutaf ustasına ihtiyaç vardır. San'ata âşina olanların ellerindeki vesikalarile Tophanede İst. Lv. Âmirliğine müracaatları. (562 - 2231)

Sipahi Ocağı İdare Heyeti Reisliğinden :

Ocağımızın 18/1/942 tarihinde içtimaı mukarrer yıllık kongresi ekseriyet olmadığından 15/2/942 tarihine talik olunmuştur.

Sayın âzalarımızın mezkûr tarihe tesadüf eden pazar günü saat 18 de Klübü teşriflerini rica ederiz. (2220)

Belgrat Devlet Orman İşletmesi Revir âmirliğinden:

1 — 12,5X17 santim ebadında iki cildi bir kitap teşkil etmek üzere 5000 ciltte 2500 sayı «Türkiye Orman Florası» kitabı bastırılacak ve ciltlendirilecektir.

2 — Yirmi formayı terkip eden metin iki cilt, onar forma olarak taksim olunacak ve metinden başka her cilde «50» sayı kuşe kâğıdı üzerinde 3-4 renkli nebat tablosu konacaktır.

3 — Ayrıca alınacak teminat mukabilinde ve şartnamede yazılı miktar nisbetinde metin kâğıdı, kuşe kâğıdı ve mukavva İstanbul Maliye kırtasiye deposundan aynen verilecektir.

4 — 4860 cildinin kablık bezi ve mütebaki, 140 cildinin marokenli müteahhide ait olmak üzere tertip, klişe imali, tâb ve cilt işçiliği muhammen bedeli (10800) lira ve muvakkat teminat (810) liradır.

5 — Şartname, mukavelename ve tablo örnekleri İstanbul Orman Müdürlüğünde görülebilir.

6 — İhale 2/3/942 pazartesi günü saat 14 de kapalı zarf usulü ile İstanbul Orman Müdürlüğünde yapılacaktır.

7 — Teklif mektuplarının ihale günü saat 12 ye kadar İstanbul Orman Müdüriyetinde satınalma komisyonuna tevdii lâzımdır. (2218)

Türkiye Cümhuriyeti merkez bankası İstanbul şubesinden:

İstanbulda Dr. Ferhan adına yazılı «D» sınıfından birlik 6614 No. lu bankamız hisse senedi kaybedilmiş olduğundan artık hükmü kalmadığı ve yerine başka numaralı yeni bir senet verileceği bildirilir. (2262)

Istanbul Belediyesinden:

Beher metre murabbanın tah. bed	İlk tem.	Şart,proje vesaire evrak bed.	
150,00	7812,50	6,56	Pangaltı mahallesinin Şehit Muhtar sokağında eski mezarlık arsasından müfrez 2 parsel numaralı ve 875 metre murabbaı sahalı arsa.
150,00	7415,50	6,16	Pangaltı mahallesinin Şehit Muhtar sokağında eski mezarlık arsasından müfrez 7 parsel numaralı ve 822 metre murabbaı sahalı arsa.
150,00	6305,00	5.06	Pangaltı mahallesinin Şehit Muhtar sokağında eski mezarlık arsasından müfrez 8 parsel numaralı ve 674 metre murabbaı sahalı arsa.
150,00	6305.00	5.[illegible]	Pangaltı mahallesinin Şehit Muhtar sokağında eski mezarlık arsasından müfrez 9 parsel numaralı ve 674 metre murabbaı sahalı arsa.
150,00	7220,00	5,97	Pangaltı mahallesinin Şehit Muhtar sokağında eski mezarlık arsasından müfrez 10 parsel numaralı ve 796 metre murabbaı sahalı arsa.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat mikdarları ve mesahai sathiyeleri yukarda yazılı Taksimdeki mezarlık arsasından müfrez 2, 7 8, 9, 10 parsel numaralı 5 parça arsa, şeraiti veçhile binalar inşa edilmek üzere kapalı zarf usulile arttırmaya konulmuştur. İhaleleri 26/2/942 perşembe günü saat 15 de İstanbul Belediyesi Daimî Encümeni odasında yapılacaktır. Bu arsalara ait şartname, proje ve sair evrak yukarda hizalarında gösterilen bedeller üzerinden Hesap İşleri Müdürlüğünden alınacaktır. Şeraiti öğrenmek isteyenler her gün Belediye imâr müdürlüğünden malûmat alabilirler. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, imzalı şartname, proje ve saire ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesaik ile 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 e kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (2067)

Paletli Traktör Aranıyor

Elinde mazotla işler paletli traktörü olup da satmak istiyenlerin Sirkeci Mühürdarzade han 5 numarada Şefik Aksaçlıya müracaatları. Tel: 21711

Satılık Köşk ve Fırın

Çengelköyü iskelesine 20 dakika mesafede olan Havuzbaşında kırk beş dönüm eşcarı müsmireli bahçe derununda nezareti fevkalâdeye malik 12 odalı iki kısım, dahilen tamamen yağlı boyalı köşkle Tophanede Boğazkesende üstünde odası bulunan kârgir fırın satılıktır. Taliberin Karaköy Palasta dördüncü katta 5 - 6 No. ya müracaatları.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden

İmtihanla Memur Alınacaktır

1 — Taşra teşkilâtımızdaki münhal 50 lira ücretli memuriyetler için İstanbulda bir müsabaka imtihanı açılacaktır.

2 — Bu imtihan 20/2/942 cuma günü öğleden sonra saat 13 de Sirkecide İnhisarlar memurin kursu binasında yapılacaktır.

3 — Talip olanlar bir dilekçe, evrakı müsbite ve iki fotoğrafla birlikte Zat İşleri şubemize müracaat etmelidirler.

4 — İmtihana girmek istiyenlerin aşağıda yazılı vasıf ve şartları haiz olmaları lâzımdır.

A — Orta tahsilini bitirmiş olmak.

B — 21 yaşından aşağı ve 40 yaşından yukarı olmamak

C — Vazife ifasına mâni bir hali bulunmamak

D — Her iklimde vazife görebilecek derecede sıhhatli olmak

E — Akrabasından olmıyan iki zatı referans olarak göstermek

F — Askerliğini yapmış olmak veya müeccel bulunmak ve bilhassa hem iki halde de son yoklamalarını nüfus cüzdanına kaydettirmiş olmak.

5 — Müracaatlar 19/2/942 günü akşamına kadar kabul edilir. (2076)

M. M. V. Hava Müsteşarlığından

Merkezde istihdam edilmek üzere hava müsteşarlığına imtihanla iki Desinatör «Ressam» alınacaktır.

Verilecek aylık ücret miktarı imtihanda gösterecekleri bilgi ve kabiliyet derecesine göre «75» ile «120» lira arasındadır.

Imtihan 2/Mart/942 pazartesi günü saat on dörtte Ankarada Hava müsteşarlığında yapılacaktır.

Taliplerin mektep diploması, askerlik vesikası ve sair evraklarile birlikte bizzat 8/Şubat/942 cumartesi günü saat on ikiye kadar Ankarada Millî Müdafaa Vekâleti hava müsteşarlığı zat işleri şubesine müracaatları.

Bu tarihten sonra yapılacak müracaatların kabul edilmiyeceği ilân olunur

Taşradan müracaat edeceklerin yol paraları kendilerine aittir.

«2155» «1000»